

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA HISTORIE

**NEOFICIÁLNÍ HUDEBNÍ SCÉNA 80. LET A JEJÍ KONFLIKTY
S TEHDEJŠÍM REŽIMEM**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Petr Šilhánek

Učitelství pro základní školy, obor Učitelství dějepisu a hudební výchovy

Vedoucí práce: PhDr. Miroslav Breitfelder, Ph.D.

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 30. června 2018

.....

vlastnoruční podpis

Za vedení práce děkuji panu PhDr. Miroslavu Breitfelderovi, Ph.D.

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK	2
ÚVOD.....	3
1 „PLZEŇSKÝ BIGBÍT“ NA POČÁTKU 80. LET	5
1.1 Soubory lidových hudebníků.....	5
1.2 Zábava pod kontrolou komisí ZKNV	8
NEOFICIÁLNÍ HUDEBNÍ SCÉNA I (1980 – 1984).....	16
2.1 THE SUŘÍK a plzeňský underground.....	16
2.2 První zmínky o punku v materiálech KS SNB Plzeň	18
2.3 Celostátní projekt ODPAD (1983)	21
2. 4. Celostátní projekt ODPAD v západních Čechách (1983)	28
2.5 Inspirace prvních plzeňských neoficiálních kapel.....	34
2.6 První plzeňské kapely na neoficiální scéně (1980-1984)	35
2.7 Celostátní projekt ODPAD v západních Čechách (1983 - 1984).....	38
3 NEOFICIÁLNÍ HUDEBNÍ SCÉNA II (1984-1989).....	41
3.1 Některá specifika plzeňských kapel (1985-1987)	41
3.2 Projekt ODPAD v západních Čechách (1984-1988).....	42
3.3 Plzeňské kapely v závěru 80. let (1987-1989).....	47
4. DIDAKTICKÉ MOŽNOSTI TÉMATU	50
ZÁVĚR.....	53
RESUMÉ	56
PRAMENY A LITERATURA	57
SEZNAM PŘÍLOH	62

SEZNAM ZKRATEK

CH-77	Charta 77
KNV	Krajský národní výbor
KOVP	komise ochrany veřejného pořádku
KS	kapitalistické státy
KS SNB	krajská správa Sboru národní bezpečnosti
MěNV	Městský národní výbor
MS SNB	městská správa Sboru národní bezpečnosti
NF	Národní fronta
OK	odbor kultury
ONV	Okresní národní výbor
OO-VB	obvodní oddělení Veřejné bezpečnosti
OS SNB	okresní správa Sboru národní bezpečnosti
O-StB	oddělení Státní bezpečnosti
PRO	profylakticko-rozkladné opatření
PS VB	Pomocná stráž Veřejné bezpečnosti
PVO	preventivně výchovné opatření
sign. sv.	signální svazek
SNB	Sbor národní bezpečnosti
SOOŽ	Sbor ozbrojené ochrany želežnic
SSM	Socialistický svaz mládeže
S-SNB	správa Sboru národní bezpečnosti
S-StB	správa Státní bezpečnosti
StB	Státní bezpečnost
SVB	správa Veřejné bezpečnosti
TS	tajný spolupracovník
UH	undergroundové hnutí
ÚV KSČ	Ústřední výbor Komunistické strany Československa
VB	Veřejná bezpečnost
VONS	Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
ZK ROH	Závodní klub Revolučního odborového hnutí
ZKNV	Západočeský krajský národní výbor

ÚVOD

Tato práce se věnuje vývoji na neoficiální hudební scéně na Plzeňsku v 80. letech. Výraz neoficiální, je zde používán pro tu část hudebního dění v regionu a jeho představitele, které se z různých důvodů nestalo součástí státem kontrolovaného a regulovaného systému, a nebylo tedy považováno za součást oficiální kultury. Jedná se tedy o ty kapely a jejich příznivce, které se právě kvůli své existenci mimo rámec oficiální kultury stávaly v tomto období častým předmětem zájmu Veřejné i Státní bezpečnosti.

Počátek 80. let je v rámci hudebního vývoje populární hudby v Československu ve znamení příchodu hudební nové vlny a punku. Vzniká velké množství kapel především v Praze, a protože komunistický režim reaguje v tomto směru vcelku pohotově, část z nich opět zaniká. Nicméně od poloviny 80. let je vývoj v této oblasti nezadržitelný a přes pokusy státní moci jej zastavit či alespoň regulovat, počet kapel neustále narůstá, dochází ke stylovému rozrůznění a přes krátká období stagnace a jistou ztrátu originality u části z nich právě tyto kapely vytváří na přelomu 80. a 90. let základ pestré klubové scény, která se dále rozvíjí už ve změněných podmínkách v 90. letech. Tato problematika je poměrně podrobně zpracována v odborné literatuře, ovšem právě z hlediska dění v centru, tedy v Praze s přesahem do středních Čech. Událostmi v regionech se zabývají především některé diplomové práce a jsou mu věnovány také kapitoly v několika publikacích spíše publicistického rázu.

Cílem této studie je zmapovat vývoj na neoficiální hudební scéně na Plzeňsku s důrazem na její střety s režimem. Hlavním zdrojem informací pro toto téma jsou archivní prameny z fondu X. správy SNB Archivu bezpečnostních složek, které jsou dostupné v badatelně v Praze Na Struze a díky nimž je možné rekonstruovat některé konkrétní události. Zároveň nabízejí možnost alespoň částečně popsat úkoly, které StB v této problematice plnila a postupy, jež používala. V zatím neinventarizovaných přírůstcích téhož archivu v Brně Kaničích se nacházejí dokumenty z proveniencí útvarů Veřejné bezpečnosti se sídlem v Plzni i v okresních městech západních Čech. Tyto materiály přináší informace o činnosti těchto útvarů a v souvislosti s materiály fondu X. správy SNB mohou mimo jiné nabídnout i pohled na vzájemnou součinnost mezi Veřejnou a Státní bezpečností, případně na funkčnost této spolupráce vzhledem k dění na neoficiální hudební scéně v regionu. Údaje ryze regionální povahy, týkající se především hodnocení bezpečnostní situace, jsou k dispozici ve fondu Krajského výboru KSČ Státního oblastního archivu v Plzni a z fondu Západočeského

krajského národního výboru téhož archivu se k tématu vztahují především materiály dokumentující činnost komisí, které byly součástí tohoto úřadu. Tyto dokumenty jsou k dispozici v badatelně v Klášteře u Nepomuku. Ve fondu Parku kultury a oddechu Archivu města Plzně jsou pak dostupné některé materiály vypovídající o pravidlech pro amatérské hudební soubory, které se rozhodly nebo dostaly tu možnost začlenit se do okrajového proudu oficiální kultury v Československu, jímž bezesporu amatérsky provozovaná populární hudba, zejména ta rocková, byla. Z tohoto fondu jsou zpřístupněné pouze materiály datované před rokem 1985.

Pohled z druhé strany, tedy ze strany samotných kapel a jejich členů, pomáhají zprostředkovat rozhovory, buď se samotnými aktéry dění, nebo s některými hudebními publicisty, kteří se právě na toto téma zaměřují. Důležité informace pro poznání dění na neoficiální hudební scéně přímo v Plzni přináší dobové články v samizdatu a některé údaje je možné čerpat z odborné literatury. Zároveň jsem v této studii vycházel z poznatků, které jsem získal při psaní bakalářské práce.

Kromě zmapování vývoje na plzeňské neoficiální hudební scéně v 80. letech jsem se zaměřil na výchozí situaci, která zde panovala v oblasti amatérské populární hudby před vznikem prvních kapel, které právě tuto scénu postupně tvořily. Na základě archivních pramenů jsem se pak zaměřil na postoj bezpečnostních složek nejen k neoficiálním kapelám, ale právě i k hudebním skupinám, které zde působily už od 70. let jako beatové soubory lidových hudebníků. Zároveň mým cílem bylo vysledovat, jakým způsobem docházelo v rámci bezpečnostních složek k přenosu úkolů v problematice neoficiálních kapel z centra do plzeňského regionu, jak byly tyto úkoly plněny a zpětně pak vykazovány, případně kontrolovány. V neposlední řadě jsem se pak zaměřil na realizaci celkového tématu práce ve výuce na základní, případně střední škole.

1 „Plzeňský bigbít“ na počátku 80. let

1.1 Soubory lidových hudebníků

Západočeský region byl od 70. let doménou tzv. „zábavových“ či „tancovačkových“ kapel, které vystupovaly celkem pravidelně a tyto produkce byly hojně navštěvovány. V drtivé většině se jednalo o skupiny hrající hard rock ve stylu tehdejších zahraničních hvězd, jako byly Deep Purple, Uriah Heep nebo Black Sabbath, a oblíbené zábavy navštěvovalo běžně i několik set lidí. Tato vystoupení se odehrávala na letních parketech či v převážně vesnických sálech po celých západních Čechách, a nejen zde. Podle hudebního publicisty Vojtěcha Lindaura se jednalo o velký fenomén, jehož největší boom spadá do poloviny 70. let, kdy se tzv. nedělní čaje konaly téměř v každé vesnici, ovšem vždy nedaleko města, zřejmě kvůli návštěvnosti. Repertoár těchto skupin tvořily především převzaté skladby zahraničních kapel doplněné o vlastní tvorbu, jejíž úroveň byla ovšem značně proměnlivá.¹ To nic nemění na skutečnosti, že právě zábavy poskytovaly ve své době ojedinělou možnost dostat se k živé rockové hudbě, navíc původně západní provenience. Většinou nealkoholické odpolední čaje, ale i večerní zábavy, již bez tohoto omezení, byly totiž sice problematickou a kritizovanou, avšak úřady povolenou a tolerovanou možností společenského vyžití, která byla určena primárně mladé generaci. Ovšem vystupování kapel, které zde hrály, podléhalo přísným regulím.

Každá kapela musela mít svého zřizovatele, který za ni přebíral odpovědnost a kterému odváděla část honoráře, pokud tedy absolvovala přehrávku, což ji opravňovalo hrát za úplatu. Zřizovateli musely být vždy právnické osoby, nejčastěji místní organizace SSM, různé spolky, ale i výrobní závody. Kapela, v dobové terminologii „beatový soubor“ či „beatová skupina“, bez zřizovatele neměla status hudební skupiny, stála mimo vymezený právní rámec. Pořadatelé zábav, jimiž byly opět nejčastěji místní spolky od hasičů, přes zahrádkáře, sportovní oddíly, po svaz žen a SSM produkci takového souboru na svých akcích až na výjimky neumožňovaly. Pokud ano, vystavovali se tak postihu ze strany úřadů, nejčastěji ve formě omezení či zákazu pořádání zábav. Tím ovšem zároveň riskovali, že přijdou o poměrně značné částky, která tato vystoupení přinášela do spolkové pokladny, zvláště v případech, že se jednalo o vyhlášená místa pořádání zábav, kam se sjížděli mladí lidé z širokého okolí.

¹Rozhovor Miroslava Vaňka (vedoucí COH při ÚSD AV ČR) s Vojtěchem Lindauem (hudební publicista), datum a místo neuvedeno. Přepis rozhovoru uložen ve Sbírkách rozhovorů COH v Praze, Vlašská 9.

Samotný fakt, že má zřizovatele, sice umožňoval amatérské beatové skupině oficiálně existovat, ovšem pouze ve formě kroužku ZUČ, zájmově umělecké činnosti, v rámci které nebylo možné požadovat za vystoupení honorář kromě pokrytí nutných cestovních výloh.² Teprve absolvování přehrávek opravňovalo hudební skupinu k vystupování za předem stanovenou odměnu. Členům amatérských zábavových kapel býval komisí přidělován nejčastěji status lidových hudebníků a jejich oficiální honorář se pohyboval v desítkách korun za vystoupení. Jeden z členů kapely byl pak uváděn jako vedoucí souboru a náležel mu příplatek za vedení.³

Průběh přehrávek v Plzni je zdokumentován v materiálech Městského kulturního střediska v Archivu města Plzně. Kromě přehrávky, kterou bylo nutné obnovovat po dvou letech nebo v případě, že došlo v kapele k výraznějším personálním změnám, byli členové „beatových souborů“ povinni účastnit se školení, které se skládalo z několika seminářů.⁴ S hudbou samotnou ovšem tato setkání téměř nesouvisela, jak dokládá dochovaný *Program školení pro členy beatových souborů z roku 1979*, kde se mezi probíranými tématy objevují: „*Rozvoj socialistického životního způsobu v závěrech XV. sjezdu, Mezinárodní situace, Specifické rysy působení kultury při výchově mladé generace.*“⁵ Toto školení bylo organizováno v celkem osmi blocích od února do června v klubovně Klubu mládeže Dominik v Plzni, a pokud měl „beatový soubor“ v úmyslu veřejně vystupovat, nedalo se zřejmě brát na lehkou váhu, neboť účast byla řádně zaznamenávána do docházkového archu.⁶ Navíc po ukončení kurzu budoucí lidoví hudebníci skládali zkoušky v Městském kulturním středisku. Pro absolvování zkoušky v roce 1979 bylo povinností účastníků školení doložit přítomnost na seminářích průkazem o docházce a přinést vypracovanou písemnou práci v rozsahu třech stran, přičemž výběr témat byl následující: „*Co je to socialistický realismus a jak se s ním setkávám, Jak chápu vedoucí úlohu KSČ v kulturní politice, Co obnáší tzv. třetí koš konference v Helsinkách.*“⁷ Zároveň bylo nutné absolvovat test sestávající z deseti úkolů, mezi které náleželo vysvětlení následujících pojmů a událostí: „*Vysvětli mezinárodní význam VŘSR, Význam Února 1948, Vysvětli význam RVHP.*“⁸ Úspěšní absolventi pak obdrželi průkazy lidových hudebníků⁹, jimiž měli povinnost se při veřejných produkcích prokazovat.¹⁰

² AmP, fond Parku kultury a oddechu Plzeň, inv. č. 263/2. *Metodický pokyn k jednotnému výkladu směrnic při provozování činnosti lidových hudebníků v Západočeském kraji, 1975.*

³ Tamtéž.

⁴ Tamtéž.

⁵ Viz. Příloha 1.

⁶ Viz. Příloha 2.

⁷ Viz. Příloha 3.

⁸ Viz. Příloha 4.

Protože každý soubor lidových hudebníků musel mít svého vedoucího, bez kterého nesměl veřejně vystoupit, bylo nutné, aby jeden ze členů kapely absolvoval ještě školení pro vedoucí souborů lidových hudebníků.¹¹ V testu pak měl prokázat znalost předpisů a nařízení, kterými se provoz takové kapely řídil: „*Smí soubor pořádat hudební produkce ve své režii? Kdy je soubor povinen přihlásit se k nové přehrávce? Co má vést vedoucí souboru o každém hudebníkovi?*“¹² Teprve po složení zkoušky, tentokrát před komisí, obdržel *Oprávnění k uměleckému vedení souboru lidových hudebníků* platné po dobu tří let, poté bylo třeba složit kontrolní zkoušku.¹³

Samotné přehrávky pak vyhlášoval odbor kultury Okresního národního výboru a výkony kapely posuzovala kvalifikační komise, jejímž členem byl vždy také jeden zástupce Krajského kulturního střediska.¹⁴ Komise při přehrávkách měla za úkol hodnotit nejen vybavenost souboru po hudební stránce, ale také repertoár, společenské vystupování a celkový umělecký a společenský dojem. Výše honoráře, respektive příplatku k základnímu honoráři, který posléze směla kapela požadovat za vystoupení, se opět určovala s přihlédnutím „*k uměleckým kvalitám souboru, celkové kulturně politické vyspělosti, morálce souboru*“ a také „*k potřebě hudby v oblasti jeho působení.*“¹⁵ Nutno dodat, že výše oficiálního honoráře včetně případného příplatku se pohybovala většinou v řádu desítek korun za vystoupení na člena kapely s výjimkou vedoucího, kterému náležel zvláštní příplatek za vedení souboru.¹⁶ Kapely tak odměny často řešily umělým navyšováním cestovného či dohodou s pořadateli, kteří samozřejmě nechtěli přijít o vystoupení skupiny, na kterou pravidelně dorazilo několik set platících návštěvníků.¹⁷

Ovšem ani v případě úspěšného zvládnutí všech zkoušek a udělení přehrávky neměly zábavové kapely vyhráno. Kromě povinného přezkušování a obnovování přehrávek, které bylo předpokladem pro existenci kapely v horizontu delším než dvou let, ji mohl postihnout také trvalý nebo dočasný zákaz činnosti. O tom, zda kapela bude či nebude moci hrát,

⁹Viz. Příloha 5.

¹⁰AmP, fond Parku kultury a oddechu Plzeň, inv. č. 263/2. *Metodický pokyn k jednotnému výkladu směrnic při provozování činnosti lidových hudebníků v Západočeském kraji, 1975.*

¹¹AmP, fond Parku kultury a oddechu Plzeň, inv. č. 263/2. *Metodický pokyn k jednotnému výkladu směrnic při provozování činnosti lidových hudebníků v Západočeském kraji, 1975.*

¹²Viz. Příloha 6.

¹³Viz. Příloha 7.

¹⁴AmP, fond Parku kultury a oddechu Plzeň, inv. č. 263/2. *Metodický pokyn k jednotnému výkladu směrnic při provozování činnosti lidových hudebníků v Západočeském kraji, 1975.*

¹⁵Tamtéž.

¹⁶Tamtéž.

¹⁷Rozhovor Miroslava Vaňka (vedoucí COH při ÚSD AV ČR) s Vojtěchem Lindaurem (hudební publicista), datum a místo neuvedeno. Přepis rozhovoru uložen ve Sbírkách rozhovorů COH v Praze, Vlašská 9.

rozhodoval odbor kultury Okresního národního výboru, který mohl na návrh Okresního kulturního střediska kapelu jednoduše zrušit. Mezi důvody, které mohly vést ke zrušení hudebního souboru či pozastavení jeho činnosti patřily i pokles umělecké úrovně souboru či nechuť zřizovatele skupinu nadále provozovat, případně prohřešky kapely vůči pravidlům platných pro lidové hudebníky.¹⁸ Podobný postup jako vůči kapele mohl být uplatněn i směrem k jejím jednotlivým členům s tím, že pokud některému z nich byla zakázána činnost v jedné kapele, nemohl se stát členem ani žádné další. Důvodem zákazu mohla být kromě „*hrubého porušení řádu lidových hudebníků*“ a „*způsobení výtržnosti při produkci*“ také skutečnost, že se dotyčný hudebník „*nechová jako řádný občan našeho státu*“, což opět posuzovaly příslušné orgány Okresního kulturního střediska, respektive Okresního národního výboru.¹⁹

1.2 Zábava pod kontrolou komisí ZKNV

Situaci ohledně zábav, odpoledních čajů a později i diskoték sledovaly a vyhodnocovaly komise kultury a komise pro ochranu veřejného pořádku, které byly zřizovány při národních výborech. Výsledkem práce komisí byly návrhy předkládané národnímu výboru nebo radě, v malých obcích měly tyto komise navíc i výkonnou funkci.²⁰ Na krajské úrovni do působnosti komise pro ochranu veřejného pořádku spadaly mimo jiné i „*ochrana mládeže před škodlivými vlivy*“ a „*veřejný pořádek při kulturních akcích a tanečních zábavách*“.²¹ Komise kultury zase pravidelně zařazovala do svých plánů „*sledování úrovně zábavné hudby a společenských zábav*“, zabývala se „*povolovacím řízením v oblasti společenské zábavy a zábavné hudby*“ a členové komise vyvíjeli také „*kontrolní činnost*“, která byla následně diskutována na pravidelných schůzích.²² Kontrolní činnost spočívala v návštěvách kulturních akcí v regionu. Člen kulturní komise byl vybaven průkazem, který jej opravňoval k návštěvě amatérských představení za účelem kontroly a zhodnocení úrovně představení.²³ V zápisech ze schůzí kulturní komise Západočeského krajského národního výboru je pak u jména člena komise uvedeno krátké hodnocení navštívené akce:

¹⁸ AmP, fond Parku kultury a oddechu Plzeň, inv. č. 263/2. *Metodický pokyn k jednotnému výkladu směrnic při provozování činnosti lidových hudebníků v Západočeském kraji, 1975.*

¹⁹ Tamtéž.

²⁰ SOA Plzeň, fond ZKNV, kar 268. *Komise ochrany veřejného pořádku (21. 1. 1980-26. 5. 1982).*

²¹ Tamtéž.

²² SOA Plzeň, fond ZKNV, kar 281. *Komise kultury (24. 11. 1976-2. 12. 1986).*

²³ Tamtéž.

„- návštěva taneční zábavy, kde účinkoval soubor FORTUNA. Kriticky bylo poukázáno na přítomnou mládež, která nezná společenské chování.“²⁴

„- návštěva dvou tanečních zábav. Doporučuji zkvalitnit náplň tanečních kursů. Pořadatelé musí dbát na vhodné oblečení mládeže při společenské zábavě.“²⁵

„- 2x provedena kontrola tanečních zábav - negativně při těchto zábavách působí soubor ODYSSEA.“²⁶

„- taneční soubor KYKLOP účinkoval dne 9. 9. t.r. ve Sveradicích, přestože tento soubor byl označen jako nežádoucí“²⁷

„- Nepomuk – taneční zábava – pořadatel neměl k dispozici povolení k veřejné produkci, dostatečná pořadatelská služba, smlouva s hudební skupinou ATLAS jen ústní. Vedoucí hudby neměl vyplněný blok. Úroveň spol. zábavy průměrná.“²⁸

„- Chlumčany – soutěžní večer s fonotékovou zábavou pro mládež – ZK ROH, pořadatel ZK ROH a místní HIFI-klub Svazarmu. K povolovacímu řízení nebyl předložen text mluveného slova. Úroveň zábavy v době kontroly dobrá. Přestože se jednalo o mládež, byla konzumace alkoholických nápojů nadměrná.“²⁹

„- účast na magnotéce v Horažďovicích, špatná úroveň, představení předčasně ukončeno, pořadatelem byl SSM“³⁰

„- koncert skupiny TUČŇÁCI byl velice hlučný. Doporučuje upozornit OK ZKNV na velkou hlučnost koncertů populární hudby a na nedodržování hranice decibelů.“³¹

Tyto a podobné zprávy v zápisech ze zasedání komise kultury ZKNV se objevují především v první polovině 80. let. Z uvedených příkladů je patrné, které jevy související s pořádáním zábav byly nejčastěji kritizovány: nadměrná hlučnost, chování návštěvníků, způsob jejich oblékání, konzumace alkoholu, nedostatky v administrativě ze strany pořadatelů i vystupujících, samotná produkce některých kapel. Zároveň je patrné, že akce mohly být předčasně ukončeny pro „špatnou úroveň“, některé kapely „působily negativně“, a některé byly dokonce „nežádoucí“. A vzhledem k tomu, že komise kultury spolupracovala

²⁴ SOA Plzeň, fond ZKNV, kar 281. Komise kultury (24. 11. 1976-2. 12. 1986).

²⁵ Tamtéž.

²⁶ Tamtéž.

²⁷ Tamtéž.

²⁸ Tamtéž.

²⁹ Tamtéž.

³⁰ Tamtéž.

³¹ Tamtéž.

s komisemi pro ochranu veřejného pořádku a složkami VB, je pravděpodobné, že v některých případech mohlo takové hodnocení jednotlivé hudebníky i celé kapely poškodit, případně se dotklo i pořadatelů zábav.

Spolupráce jednotlivých komisí ZKNV a VB ohledně pořádání zábav pro mladé byla aktuální právě už začátkem 80. let, kdy v závěrech mimořádného zasedání komise kultury z prosince 1980 mimo jiné stojí: „*Při organizování kulturních akcí více spolupracovat s komisemi OVP a složkami VB. Bude nutné zabezpečovat klid a pořádek i po skončení kulturních akcí*“³² Z dnešního pohledu příznačně pak působí další bod v zápisu z téhož jednání, ve kterém je jasně uvedeno, které cíle si komise kultury v tomto směru klade a co je účelem spolupráce s VB při pořádání tanečních zábav: „*I nadále budou všechny zainteresované složky propagovat úroveň vkusné, dobré a estetické produkce hudebních skupin, podle usnesení rady KNV o mezení hlučnosti na veřejných produkcích. Jde nám především o výchovu návštěvníků těchto produkcí a ochranu zdraví hudebníků, zpěváků a konferenciérů při produkování zábavné a taneční hudby.*“³³

Způsob zábavy mladé generace řešila pravidelně právě také komise pro ochranu veřejného pořádku ZKNV. O snaze sjednotit postup s komisí kultury a také s Veřejnou bezpečností vypovídá *Zhodnocení situace na úseku veřejného pořádku při shromažďování občanů, zejména na tanečních zábavách a jiných podobných akcích*, kterým se tato komise zabývala v roce 1980.³⁴ Jedná se vlastně o vyhodnocení zprávy SVB Plzeň, kterou náčelník SVB informuje komisi o činnosti VB v souvislosti s konáním zábav, čajů a diskoték.³⁵ Na základě této zprávy předseda komise žádá odbor kultury ZKNV, aby prostřednictvím národních výborů zabezpečil, že útvary VB budou včas informovány o povolených kulturních akcích. Důsledná realizace tohoto záměru by znamenala přítomnost VB snad na každé povolené zábavě, diskotéce a podobné akci pro mladé v celém kraji. Ovšem v obdobné zprávě z následujícího roku je situace informovanosti VB v tomto ohledu hodnocena jako „*rozdílná*“.³⁶ Tedy některé národní výbory informovaly, některé ne. Další požadavky KOVP na odbor kultury ZKNV se týkají zákazu podávání alkoholu, kontrol pořadatelské služby,

³² SOA Plzeň, fond ZKNV, kar 268. *Komise ochrany veřejného pořádku (21. 1. 1980-26. 5. 1982).*

³³ Tamtéž.

³⁴ Tamtéž.

³⁵ Tamtéž.

³⁶ Tamtéž.

komise doporučuje zabývat se více úrovní obsahu akcí a účinněji postihovat případné nedostatky.³⁷

Obě výše uvedené zprávy S VB Plzeň shodně potvrzují úzkou součinnost s KOVP a kritizují některé národní výbory v obcích za nedostatek informací ohledně konání zábav a diskoték. Kromě toho ovšem popisují řadu konkrétních akcí, kde byla hlídka VB přítomna, včetně zdůvodnění případného zásahu.

„V obvodě Karlovy Vary Rybáře došlo k zákazu taneční zábavy v restauraci ELITE. V průběhu zábavy došlo k výtržnictví a pořadatelská služba nebyla schopna zaručit další hladký průběh.“³⁸

„V okrese Domažlice v obvodu OO-VB Horšovský Týn došlo k zákazu pořádání čajů organizací SSM z nedostatku pořadatelské služby.“³⁹

„Např. v okrese Sokolov na diskotéce v Hornickém domě kultury v Habartově dne 10. 11. 1980 bylo vykázáno 17 účastníků mladších 15 let a program neodpovídal ideovému zaměření. Příklad řešen orgány VB dle zák. č. 60/61 Sb.“⁴⁰

„MěNV Sušice provedl opatření při prováděných diskotékách TJ Sokol Sušice, kde docházelo k požívání alkoholických nápojů a na diskotéky docházela závadová mládež nevhodně oblečená a docházelo k nežádoucím závadovým jevům a vystoupením. Pořádající organizace byla blokově postižena.“⁴¹

„Jedná se o konání odpoledních čajů pro mládež v KD Horní Bříza. Těchto akcí se zúčastnili příslušníci SOOŽ a VB. Nebylo zjištěno závažnějších případů narušení veřejného pořádku. Pouze v souhrnu bylo zjištěno 16 přestupků, které se týkaly porušování předpisů ČSD. Jednalo se o znečišťování soupravy, jízdu bez jízdenky a vystupování z vlaku za jízdy. Tyto přestupky byly řešeny přímo na místě orgány SOOŽ.“⁴²

Většina těchto zásahů a zákazů bývá zdůvodněna nedostatečnou pořadatelskou službou, výtržnostmi a podáváním alkoholu mladistvým. Ideologicky zdůvodněné zákroky jsou v menšině, přesto se objevují. Zajímavá je zpráva o spolupráci SOOŽ a VB v Horní Bříze, která dokládá, že těchto čajů se účastnili mladí z širšího okolí, na což se VB i ČSD připravovaly, a návštěvníci čajů tak byli zřejmě pod dohledem nejen během samotné zábavy,

³⁷ SOA Plzeň, fond ZKNV, kar 268. Komise ochrany veřejného pořádku (21. 1. 1980-26. 5. 1982).

³⁸ Tamtéž.

³⁹ Tamtéž.

⁴⁰ Tamtéž.

⁴¹ Tamtéž.

⁴² Tamtéž.

ale i při cestě tam i zpět. Že během konání akcí pro mladé mohlo docházet k poškozování majetku, v případě večerních zábav k rušení nočního klidu a podobným přestupkům, je zřejmé. Stejně tak podávání alkoholu návštěvníkům mladším osmnácti let nebylo pravděpodobně výjimkou. A ani vyhlášení odpoledních nealkoholických čajů a žádosti, aby „akce organizované mládeží pro mládež byly zásadně povolovány jako nealkoholické“⁴³ s touto situací mnoho nezmohly, což dokládá i diskusní příspěvek člena KOVP ONV Plzeň sever při společném jednání s KOVP ZKNV, kdy na programu byla právě ochrana veřejného pořádku v okrese Plzeň sever:

*„Poslanec okresní komise uvedl, že zastával funkci pořadatele na jedné ze zábav v Oboře, zábava byla pořádána jako nealkoholická, alkohol se skutečně nepodával, ale mládež se sjížděla již od dvanácti hodin, nakoupila si alkohol v obchodě a pila ho venku anebo ho pronesla s sebou na zábavu, takže po jejím skončení bylo nalezeno asi čtyřicet lahví od rumu; pořadatelé nemohli požívání alkoholu zamezit.“*⁴⁴

Celkově lze říci, že jak VB, tak příslušné komise řešily na počátku 80. let hlavně praktickou stránku věci. Zarážející je ovšem počet zábav, který VB monitorovala nebo přímo navštívila:

*„Ze strany VB bylo za dobu od 1. 1. 1980 do 30. 9.1980 zajišťovány spolu se členy PS VB celkem 2065 tanečních zábav, diskoték, čajů apod., kde dochází nebo může docházet k porušování zájmů chráněných zákonem jako například soustředování mládeže apod.“*⁴⁵

Přestože se příslušné úřady zajímaly především o udržování pořádku, už samotný fakt, že „soustředování mládeže“ je hodnoceno jako „porušování zájmů chráněných zákonem“ a zároveň nepopíratelně existovala snaha zajistit přítomnost VB na každé akci pro mladé, svědčí o tom, že veškeré toto dění mělo ideologický rámec, který sice mohl zůstat často upozaděn, ovšem v případě potřeby se stejně tak mohl stát tím hlavním a rozhodujícím faktorem celé problematiky. Nikoliv však faktorem jediným. Svoji roli hrál také generační problém. Oba dva tyto úhly pohledu jsou patrné v příspěvku člena KOVP ZKNV, který se v rámci kontrolní činnosti zúčastnil jedenácti zábav. Informace je z listopadu 1982, kdy se na zasedání KOVP mimo jiné opět řešilo zabezpečení pořádku na zábavách pro mladé:

„Jako hlavní problémy označil otázky pořadatelů, velké množství alkoholu, nevhodné oblečení a účast i nezletilců. Problém je i v hudebních souborech – např. po účinkování skupiny ELEGIE se v objektu našlo padesát dva krabiček po různých lécích, z nichž některé ani na

⁴³SOA Plzeň, fond ZKNV, kar 268. Komise ochrany veřejného pořádku (21. 1. 1980-26. 5. 1982).

⁴⁴ Tamtéž

⁴⁵ Tamtéž.

předpis nelze získat. Skupiny ELEGIE a ROGALO jsou v okrese Plzeň-jih nyní zakázány. Jestliže pořádají zábavu např. v Chotěšově myslivci, nemají problémy, naproti tomu Slavoj ve Stodě, kde jsou vesměs mladí, již problémy mají. Obtížně se kontrolují skladby – jsou často uváděny skladby cizí. Alkoholické čaje by se neměly pořádat, situace je taková, že když v jedné obci jsou pořádány nealkoholické čaje a v sousední alkoholické, nejsou ty první vůbec navštíveny a na alkoholických čajích zpravidla dochází k narušení veřejného pořádku.“⁴⁶

Jak tuto zprávu interpretovat? Při zábavách pro mladé: Problémy jsou s návštěvníky – jsou mladí, nevhodně oblečení a pijí alkohol; s hudebními skupinami – po jejich vystoupení se našly krabičky od léků a hrají cizí skladby, kterým není rozumět, a nedá se proto kontrolovat, co vlastně hrají; s pořadatelem – není blíže specifikováno; s udržením veřejného pořádku. Při zábavách myslivců: Problémy nejsou.

Generační faktor je zřejmý. Zároveň je zde dobře patrný nesouhlas se zaváděním nových a cizích věcí, mezi které se pro mnoho především starších občanů na vesnicích a v městečkách v západních Čechách řadila právě rocková hudba. Už z podstaty věci zde vystupuje do popředí také snaha mít vše pod kontrolou, což právě v případě cizojazyčného repertoáru kapely nebylo uskutečnitelné, a proto problematičtější.

Na druhou stranu vzhledem k povaze sledovaných pramenů, ať už se jedná o zápisy ze schůzí komisí ZKNV nebo zpráv SVB pro tyto komise, nelze s jistotou tvrdit, že všechny údaje, které poskytují, vypovídají věrně o tehdejší situaci. Opravdu se tento člen komise zúčastnil všech jedenácti zábav? Vyjadřuje zpráva, kterou komisi poskytl jeho skutečný názor na pořádání těchto akcí? Nemohlo jít alespoň u některých členů komisí o do jisté míry mechanické opakování stále těch samých nebo podobných frází, protože kontrolní činnost měli prostě v popisu práce? Podobně lze přistupovat i k údajům ze zprávy SVB. Kolik ze zde uvedených dvou tisíc šedesáti pěti zábav v prvním pololetí roku 1980 hlídka VB skutečně navštívila a na kolika z nich zasáhla?

Ovšem pro posouzení situace není až tak podstatné, zda opravdu ke všem událostem zaznamenaným v těchto pramenech skutečně došlo tak, jak jsou popsány, nebo jestli všechny číselné údaje přesně odpovídají realitě. Důležité je, že počátek 80. let byl ve znamení naprosté kontroly jakýchkoliv veřejných produkcí. Každý, kdo chtěl veřejně vystupovat, byť třeba amatérsky, musel být oficiálně organizován, aby mohl být posléze důsledně kontrolován. Z tohoto hlediska není důležité, které konkrétní důvody vedly k zákazům pořádání akcí nebo

⁴⁶SOA Plzeň, fond ZKNV, kar 269. *Komise ochrany veřejného pořádku (24. 6. 1982-12. 12. 1984).*

k omezování činnosti jednotlivých kapel. Podstatné je, že právě zařazením těchto a všech dalších hudebních skupin do systému státem kontrolované oficiální kultury v Československu, bylo možné jejich činnost prakticky libovolně řídit. A v důsledku toho mohl k tomu oprávněný úřad, komise a mnohdy i jednotlivec rozhodnout, že je třeba činnost libovolné kapely omezit či zakázat. A pokud tak rozhodl, byla její činnost skutečně omezena či zakázána.

Současně ale platí, že přes neustálé výtky členů kulturních a pořádkových komisí k úrovni veřejných produkcí pro mladé, přes časté kontroly VB na těchto akcích, přes potíže mnohých kapel sehnat zřizovatele nebo úspěšně absolvovat přehrávku i přes z dnešního pohledu krkolomnou administrativu, která tehdejší lidové hudebníky provázela téměř na každém kroku, bylo Plzeňsko pořádáním rockových zábav, tancovaček, vyhlášené. A to natolik, že se pro hudební styl, které zdejší zábavové kapely ve své většině produkovaly, ujal výraz „plzeňský bigbít“. Po celá 80. léta tak vedle sebe a proti sobě stály kapely, jejich zřizovatelé, pořadatelé akcí, ale také úřady, které tento způsob zábavy povolovaly a dohlížely. Tato koexistence spočívala v nutnosti respektovat daný stav. Kapela, která chtěla hrát, se musela přizpůsobit a splnit všechny předepsané podmínky pro veřejné vystupování, a navíc třeba i učinit ústupky v repertoáru, především před přehrávkovou komisí. Pořadatelé zase věděli, že mít na svých akcích oblíbené kapely znamená značný zisk. A postoj úřadů nemohl být zcela zamítavý, protože pokud kapely splnily zákonné podmínky pro veřejnou produkci, nemohly je jednoduše všechny zakázat a ani to nebylo jejich cílem, protože co potom se stovkami, v rámci kraje spíše tisíci mladých, kteří víkend co víkend vyráželi na „svoje“ zábavy. Dokládá to i diskuse členů KOVP ZK NV nad zprávou SVB ohledně pořádání zábav z roku 1980, jejíž závěry byly následující:

„Poukázal na nebezpečí, které s sebou přináší zakazování zábav bez organizování náhradních. Na příkladu u Sušice uvedl, že mládež po zákazu zábav v Sušici začala dojíždět do vzdálenějších obcí na zábavy a k narušování veř. pořádku docházelo potom v těchto obcích nebo v dopravních prostředcích při návratu zpět. Předseda komise shodně uvedl, že zpráva ukazuje, že se nedostatky řeší nekompromisně, to je ale jenom jedna stránka věci, protože mládež si zřejmě bude hledat jinou zábavu a striktní zákazy na ni vždy působí negativně. Je třeba se v prvé řadě daleko náročněji a cílevědoměji zabývat obsahovou stránkou těchto zábav, nepřístupovat k těmto otázkám jen formálně, administrativně, ale umět poradit mladým při výběru hudebního souboru, ale i v dalších otázkách, mít s nimi soustavný styk. V tom směru by měly kulturní komise NV, ale i orgány NF a společenské organizace sehrávat

významnější úlohu, než je tomu dosud. Připomněl, že řada lidí u nás podléhá módním vlivům západní kultury, který zejména na mládež působí negativně. Jedno z východisek je nabídnout mládeži něco lepšího a takové možnosti tu jsou.“⁴⁷

Přestože je zde patrná snaha najít řešení v nabídce jiných způsobů zábavy pro mladé s tím, že ony „*negativní vlivy západní kultury*“ včetně oblíbenosti rockové hudby jsou především módní záležitostí a jako takové jsou ve společnosti spíše přechodným jevem, který působí především na mladou generaci, závěrečné konstatování ohledně lepší nabídky pro mladé: „*...a takové možnosti tu jsou*“, dokládá jistou bezradnost nad tehdejší situací na poli zábavné hudby pro mladé, neboť ani zde, ani na jiném místě v zápisech ze schůzí KOVP ZKNV se neobjevuje vysvětlení, o které možnosti se jedná.

⁴⁷SOA Plzeň, fond ZKNV, kar 268. *Komise ochrany veřejného pořádku (21. 1. 1980-26. 5. 1982).*

2 Neoficiální hudební scéna I (1980 – 1984)

2.1 THE SUŘÍK a plzeňský underground

Ačkoliv západní Čechy byly na počátku 80. let, a vlastně po celou dekádu, doménou především kapel hrajících na hlavně venkovských zábavách a čajích, a tzv. „plzeňský bigbít“ tvořil ve své době poměrně široký hudební proud, nebyl jediný. Ve *Zprávě o bezpečnostní situaci v Západočeském kraji za období od 1. 7. do 31. 12. 1981* s označením přísně tajné se v rámci „Charakteristiky státobezpečnostní situace“ uvádí:⁴⁸

„Nadále trvají tendence negativního ideologického působení signatářů CHARTY 77 a undergroundového hnutí. Dochází k přenášení tendencí propagujících západní způsob života a k rozšiřování hudebních nahrávek závadového charakteru, které jsou získávány ze zahraničí. O tom svědčí konkrétní poznatek o zasílání těchto nahrávek z Rakouska a o vytvoření t.zv. ‚černé burzy‘ mezi členy undergroundového hnutí.“⁴⁹

Zmínky o undergroundu a „černých burzách“ se v zápisech kulturních a pořádkových komisí neobjevují a stejně tak chybí i v materiálech Městského kulturního střediska a dalších dokumentech, které souvisí s plzeňským kulturním děním. Zato jsou už od počátku 80. let pravidelnou součástí výše uvedených *Zpráv o bezpečnostní situaci* Krajské správy SNB Plzeň a také materiálů S-StB Plzeň a X. správy SNB se sídlem v Praze. Hlavním důvodem je skutečnost, že underground a jeho druhá kultura už ze své podstaty nebyly a nemohly být jakkoliv začleněny do oficiálního kulturního dění v Československu. I v rámci plzeňského regionu se jednalo o hudebně a myšlenkově naprosto odlišný směr od veškerého tehdejšího kulturního dění. Po zásazích režimu proti undergroundu v polovině 70. let zůstaly i nadále jednotlivci a hudební skupiny s ním spojené v pozornosti StB a údaje o nich se objevují v materiálech zabývajících se kontrarozvědnou činností a tzv. vnitřním protivníkem, které podléhaly různému stupni utajení. Tedy úřady a komise, jež měly na starosti různá povolovací řízení kulturních akcí a zábav, s undergroundem vůbec nepřicházely do styku. Stejně tak přehrávkové komise. A protože kapely spojené s undergroundem nebyly součástí oficiálního, úřady kontrolovaného kulturního dění, nehovoří se o nich ani ve zprávách VB, které se týkají běžných kontrol a zásahů na různých akcích pořádaných pro mladé.

⁴⁸SOA Plzeň, fond ZKNV, N 3. *Charakteristika bezpečnostní situace v Západočeském kraji za období od 1. 7. 1981 do 31. 12. 1981.*

⁴⁹Tamtéž.

Jedinou kapelou na Plzeňsku, která si podržela příslušnost k undergroundu po celá 80. léta, byl bezesporu THE SUŘÍK. Začátky kapely sahají až do roku 1977, kdy v božkovské hospodě Pod Kopcem vzniklo uskupení THE ÚŽAS. Pod názvem THE SUŘÍK kapela existovala v letech 1979 až 1987. V závěru 80. let se pak přejmenovali na HAMMERBAND, aby se následně v roce 1990 vrátili k názvu THE SUŘÍK, pod kterým vystupují do současnosti.⁵⁰

Bližší pohled na osudy kapely v 80. letech přináší množství poznatků, které jsou pro dění na plzeňské neoficiální hudební scéně ve sledovaném období charakteristické. Jedná se především o četnost a organizování vystoupení, akční radius kapely a také o reakce VB a StB, které činnost skupiny provázely. V období 1977 až 1989 odehrála kapela pouze patnáct koncertů. V samotné Plzni vystupovala až k desetiletému výročí své existence v roce 1987 a toto vystoupení skončilo ozbrojeným zásahem bezpečnostních složek. Od svého založení do roku 1989 dvakrát měnili název. THE SUŘÍK je vlastně původně pokus o kamufláž, aby nebylo hned jasné, že hraje THE ÚŽAS, a snížilo se tak riziko, že koncert bude ukončen VB. Pod názvem HAMMERBAND proběhla dvě spíše improvizovaná vystoupení poté, co někteří členové THE SUŘÍK byli odejiti ze svých zaměstnání, a kapela v tomto období nevystupovala. Po koncertě v Letkově v roce 1983 následovala řada výslechů na StB, poté kapela tři roky veřejně nehrála. Podobná série výslechů se opakovala v roce 1987.⁵¹

Vystoupení se konala často formou soukromé oslavy po domluvě s hostinským v některé z restaurací se sálem v okolí Plzně, návštěvníci koncertů byli většinou z řad přátel členů kapely a jejich známých. Další možností byly akce pořádané na soukromých pozemcích a v soukromých objektech, kde se v daný termín sešlo několik kapel i z různých regionů a také nemalý počet hostů. Většinou se jednalo o venkovské usedlosti se zahradou či loukou. Tyto akce ale většinou neušly pozornosti StB, především pokud se konaly opakovaně. Třetí možností bylo pozvání od jiné skupiny, která pořádala podobným způsobem svoji vlastní akci. Výjimečnou událostí v dějinách kapely je v této souvislosti koncert v Letinech v roce 1977, kam byli ještě jako THE ÚŽAS pozváni zábavovou kapelou VOZEMBOUCH, později proslulou i mimo plzeňský region pod názvem ODYSSEA.⁵² Jedná se o jeden z mála koncertů kapely na povolené akci. Zahráli zde pro dvě stě lidí, ovšem po tomto vystoupení byly zábavy v Letinech zakázány, neboť: „*Diváci řádili nebyvalou měrou a parket byl posetý střepy*

⁵⁰ DRNEK, Jan, EISENHAMMER, Jan. *The Suřik: vznik a dějiny legendy plzeňského undergroundu: sepsáno dle osobních záznamů Jana Eisenhammera*. Občanské sdružení Street: Plzeň, 2015. ISBN 978-80-904746-1-1.

⁵¹ Tamtéž.

⁵² Tamtéž.

z rozbitých púllitrů“⁵³ Počet diváků na vystoupeních, která si kapela sama organizovala, se pohyboval nejčastěji od dvaceti do sta zvaných hostů, ovšem hrála i na undergroundových srazech, kde se návštěvníků sešlo kolem dvou set i více.⁵⁴

V průběhu 80. let se THE SUŘÍK stal dvakrát předmětem zvýšeného zájmu plzeňské StB, a to v roce 1983, respektive 1987. Oba tyto letopočty mají ale význam i v širším kontextu. V březnu 1983 vyšel v komunistických novinách Tribuna článek *Nová vlna se starým obsahem* podepsaný smyšleným redaktorem Krýzlem, který odstartoval další sérii zákazů kapel a zásahů vůči nim, rok 1987 je opět charakteristický zvýšeným zájmem plzeňských úřadů o dění na neoficiální hudební scéně, z části zřejmě i proto, že počet kapel a koncertů zde začal oproti minulým rokům nebývale narůstat.

2.2 První zmínky o punku v materiálech KS SNB Plzeň

Rok 1983 byl v tomto ohledu skutečně rokem přelomovým. A tak zatímco do roku 1982 se ve zprávách o bezpečnostní situaci v kraji objevují v souvislosti volnou mládeží pouze zmínky o undergroundu a jeho napojení na Chartu 77, tramských osadách, případně o průběhu folkového festivalu Porta, už za první pololetí 1983 vypadá toto hodnocení následovně:

„Proti stoupencům undergroundového hnutí je uplatňováno cílevědomé ofenzivní opatření za účelem jejich rozložení a uvedení do izolace. Mezi tzv. volnou mládeží se zvyšuje zájem o dekadentní hudební směr PUNK-ROCK, infiltrovaný k nám ze západu. Také v Západočeském kraji se několik skupinek snažilo organizovat srazy v krojích odpovídajících výše uvedenému úpadkovému směru. V rámci XI. festivalu politické písně v Sokolově hudební skupina SPIRITUÁL KVINTET z Prahy vystoupila se skladbou dávající dvojsmyslný význam. V Osvračíně, okres Domažlice, v objektu bývalého mlýna, dochází ke srazům mladých lidí z řad příznivců undergroundového hnutí a signatářů CHARTY-77.“⁵⁵

Tedy kromě dlouhodobě sledované problematiky undergroundu a zprávy z Festivalu politické písně se zde poprvé objevuje krátká zpráva o „*hnutí PUNK-ROCK*“. Která ovšem mimo

⁵³DRNEK, Jan, EISENHAMMER, Jan. *The Suřík: vznik a dějiny legendy plzeňského undergroundu: sepsáno dle osobních záznamů Jana Eisenhammera*. Občanské sdružení Street: Plzeň, 2015. ISBN 978-80-904746-1-1, s. 29.

⁵⁴DRNEK, Jan, EISENHAMMER, Jan. *The Suřík: vznik a dějiny legendy plzeňského undergroundu: sepsáno dle osobních záznamů Jana Eisenhammera*. Občanské sdružení Street: Plzeň, 2015. ISBN 978-80-904746-1-1.

⁵⁵SOA Plzeň, fond KV KSC, kar 256. *Charakteristika bezpečnostní situace v Západočeském kraji za období od 1. 7. 1983 do 31. 12. 1983*.

jednoznačně vymezeného postoje úřadů k tomuto hudebnímu směru „*infiltrovaného k nám ze západu*“, formulovaného pomocí hodnotících adjektiv „*dekadentní*“ a „*úpadkový*“, dokládá také jistou bezradnost v nově nastalé situaci. Vyjádření: „*Také v Západočeském kraji se několik skupinek snažilo organizovat srazy v krojích odpovídajících výše uvedenému úpadkovému směru.*“, se dá interpretovat jako vyčkávací postoj plzeňské KS SNB. Šlo zřejmě o to, jak velkou důležitost tato problematika bude mít v rámci jejích činností, a to v závislosti na instrukcích shora. Rozhodně zde není doklad konkrétních kroků, kterými by se snažily plzeňské úřady těmto srazům zamezit. Charakteristický je ovšem pohled na příznivce tohoto hudebního směru jako na „*hnutí PUNK-ROCK*“, který je zde navíc umocněn zcela mylnou a zavádějící informací o „*krojích*“. Celkově opatrný přístup k dané věci je zřetelný ve formulaci: „*několik skupinek se snažilo organizovat srazy*“, kterou lze interpretovat jako údaj o poměrně nízkém počtu příznivců punku, kteří sice nějakou činnost vyvíjejí, ale zároveň nejsou příliš aktivní. Zřejmá neurčitost tohoto vyjádření: není jisté, zda tyto srazy proběhly či nikoliv, může znovu odkazovat k nerozhodnosti a také k určitému alibismu KS SNB v Plzni, která v tomto směru zatím nemohla vykázat žádnou konkrétní činnost a pravděpodobně ani nebylo jisté, zda je nějaká větší aktivita v této problematice nutná či žádoucí.

Tato zpráva o bezpečnosti v kraji byla projednána na schůzi předsednictva Západočeského krajského výboru KSC 16. srpna 1983. O půl roku později, 16. února 1984, projednával krajský výbor KSC obdobnou zprávu, tentokrát za období od července do konce roku 1983, ovšem zde už je patrná výrazná změna:

„V problematice mládež, která se angažuje v tzv. undergroundovém hnutí, udržuje styky se signatáři CHARTY-77 a vyvíjí činnost v novém opozičním směru PUNK ROCK, byla hlavní pozornost zaměřena k zamezování negativních projevů činnosti této mládeže. Za hodnocené období bylo provedeno 84 vynucených styků, jimiž se podařilo narušit vzájemné vztahy a zamezit zorganizování případných protispolečenských akcí. Z celkového počtu prováděných vynucených styků bylo 52 osob starších 18 let, 31 osob ve věku 15 – 18 let a 1 osoba mladší 15 let.

Z pohledu sociálního rozvrstvení byly vynucené styky a pohovory provedeny se 3 studenty VŠ, 13 studenty SŠ, 14 uční, 38 dělníky a 16 zaměstnanci různých odvětví. Žádná z uvedených osob není politicky organizována a 31 osob je členy SSM.“⁵⁶

Na jiném místě téže zprávy se uvádí:

⁵⁶SOA Plzeň, fond KV KSC, kar 259. *Charakteristika bezpečnostní situace v Západočeském kraji za období od 1. 7. 1983 do 31. 12. 1983.*

„Pokud se jedná o profylaktické opatření, došlo k rozložení hudební skupiny zv. SUŘÍK /undergroundový žánr/“⁵⁷

Celá tato problematika je pak uzavřena konstatováním:

„Opatření na úseku volné mládeže bylo realizováno v součinnosti s pracovníky StB. Společné plány byly zaměřeny k partám mládeže hnutí PUNK, k podchycování a přehledu o trampských osadách a jejich členů“⁵⁸

Ona nejistota z předchozí zprávy je pryč, punk je označen za nový opoziční směr, a tím je mu přisouzen jasný politický podtext. Což sice naprosto mívá skutečnou podstatu věci, ale zároveň se tím pro krajské bezpečnostní složky celá situace zpřehledňuje a zjednodušuje. V tomto případě už lze totiž aplikovat standardní a předchozími zkušenostmi osvědčený soubor opatření. I proto tato zpráva již obsahuje konkrétní údaje, mimo jiné také o počtu vynucených styků, a ty jsou dále vyhodnocovány.

Dále jsou zde patrné další dva důležité aspekty, které konání plzeňských úřadů v tomto období charakterizují. Přes poměrně rozsáhlou činnost se nepodařilo dosáhnout výraznějšího úspěchu. Nebyl odhalen a ukončen žádný sraz příznivců punk rocku, žádná kapela nebyla v tomto období označena za punkrockovou, a tedy ani případné koncerty těchto kapel nemohly být zakázány či ukončeny. A tak jediným úspěchem v tomto směru bylo „rozložení skupiny zv. SUŘÍK /undergroundový žánr/“, jejíž členové se stali právě od července 1983 terčem zájmu StB a byli podrobena řadě výslechů. Výsledkem tohoto z části zástupného zaměření pozornosti směrem k plzeňskému undergroundu bylo, že skupina si tři roky veřejně nezahrála. Tím druhým důležitým rysem je ve zprávě deklarovaná „součinnost s pracovníky StB“, která se týkala už i společného plánování akcí zaměřených „k partám mládeže hnutí PUNK“. Znamená to tedy, že nejpozději od podzimu roku 1983 bylo dění na plzeňské hudební scéně monitorováno a také ovlivňováno právě složkami StB v součinnosti s VB. Předmětem zájmu příslušníků státní bezpečnosti se tak nově mohli stát také často sotva patnáctiletí kluci s kytarami, protože právě ti byli nejčastějšími zakladateli nových kapel.

Rozdíly mezi těmito zprávami o bezpečnosti v kraji z roku 1983 dokládají výraznou změnu v přístupu bezpečnostních složek k dění v neoficiální sféře kulturního života v Plzni. Tato problematika ovšem v dobových materiálech nespadá do oblasti kultury, jediná kultura byla ta povolená, oficiální. Ve spojení s undergroundem, punkem, ale také například trampingem, ale

⁵⁷ SOA Plzeň, fond KV KSČ, kar 259. *Charakteristika bezpečnostní situace v Západočeském kraji za období od 1. 7. 1983 do 31. 12. 1983.*

⁵⁸ Tamtéž.

i dalšími aktivitami především mladé generace, mezi něž patřil i zájem o ekologii nebo radioamatérský sport, se objevují spíše vyjádření o volné mládeži nebo přímo opozici a celá tato problematika je pak řešena v částech dokumentů, které se zabývají tzv. vnitřním protivníkem. Slovní spojení volná mládež bývá v těchto materiálech vždy uváděno se zkratkou „tzv.“ nebo v uvozovkách, zřejmě proto, aby bylo dostatečně zdůrazněno, že z pohledu státní moci se o žádnou volnost či svobodu v tomto případě nejedná. Ve skutečnosti sousloví volná mládež označovalo mladé lidi, kteří nebyli organizováni v žádné ze státem zřizované mládežnické organizaci, a přesto se scházeli a vyvíjeli společnou činnost, zpravidla na základě stejných nebo podobných zájmů. Z toho důvodu nebyly jejich aktivity tak snadno kontrolovatelné, a tudíž byli tehdejším režimem vnímáni jako potenciálně nebezpeční. Často byla také zdůrazňována možnost zneužití volné mládeže „antisocialistickými živly“.

V Plzni se tedy do řad volné mládeže od roku 1983 nově řadí také „*příslušníci hnutí PUNK*“ a od poloviny téhož roku se o ně začíná více zajímat plzeňská VB a StB. Důvody tohoto náhle zvýšeného zájmu ze strany úřadů lze hledat v zásadě ve dvou oblastech. V samotné činnosti mladých příznivců punku a v instrukcích, které doputovaly na příslušná místa v Plzni od nadřízených útvarů. Informace k první možnosti může poskytnout dostupná literatura, články v samizdatu, případně vyjádření přímých účastníků dění, v druhém případě je potřeba se zaměřit na dokumenty ministerstva vnitra a také X. správy SNB.

2.3 Celostátní projekt ODPAD (1983)

Na 3. odboru X. správy SNB v Praze proběhla 27. října 1983 celostátní porada s náčelníky oddělení 2. odborů S-StB zaměřená na kontrarozvědnou ochranu mládeže, a právě materiály, které dokumentují její průběh a výsledky, mohou pomoci dění v roce 1983 nejen v Plzni osvětlit.⁵⁹

Hned na úvod jsou zde jasně formulovány hlavní úkoly pro složky StB, stanovené usnesením vlády ČSSR a předsednictva ÚV KSČ z roku 1980:

⁵⁹Viz. Příloha 8.

„všemi dostupnými prostředky zabraňovat zahraničním nepřátelům a pravicovým exponentům zpolitizovat tzv. „volnou mládež“ tak, aby tato nemohla být prezentována jako tzv. „čs. mladá opozice“⁶⁰

„zabezpečit kontrarozvědnou ochranu mládeže před ideologickým působením propagace buržoazního způsobu života zanášením náboženských a jiných ideologií do jejich řad a zabraňovat snahám speciálních služeb protivníka zneužít mládež pro své antisocialistické cíle“⁶¹

„jako hlavní metodu kontrarozvědné práce využívat a prohlubovat preventivně-výchovná a profylakticko-rozkladná opatření s cílem předcházet závadové činnosti z nepřátelského prostředí odpoutávat osoby třídně blízké a věkově mladé“⁶²

„odhalovat a dokumentovat nepřátelské působení na mládež z řad výchovných pracovníků a jiných osob majících na mládež negativní vliv. V této souvislosti úzce spolupracovat se státními a společenskými organizacemi“⁶³

Tedy mladá generace je chápána jako relativně snadný cíl nepřátel, kteří se jí snaží zpolitizovat a vytvořit z nich odpůrce komunistického režimu v Československu. A proto je nutné ji chránit, v případě StB „preventivně-výchovnými a profylakticko-rozkladnými opatřeními“. Tato opatření byla prováděna podle směrnice s názvem *Metodické pokyny k provádění preventivní činnosti čs. kontrarozvědkou* z roku 1974 a její novely právě z roku 1983. Konkrétní formy prevence a rozkladných opatření nejsou v tomto obecně vyznívajícím dokumentu uvedeny, ale v praxi se mohlo jednat o individuální pohovory, vyloučení ze studia na střední či vysoké škole, vyloučení ze společenských organizací (SSM, KSČ apod.), rozvázání pracovního poměru, zabránění přijetí do pracovního poměru, zamezení profesního postupu v zaměstnání, zamezení přijetí ke studiu nebo také rozehnutí kulturní akce – výstavy, hudebního festivalu či koncertu. Podle konkrétních podmínek mohla ale nabývat i různých dalších forem.⁶⁴

Dále jsou v rozboru operativní situace mimo jiné vyjmenovány i rizikové skupiny mládeže, na které je nutné se zaměřit:

⁶⁰ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 697. *Celostátní porada s náčelníky oddělení 2. odborů S-StB na 3. odboru X. s. SNB dne 27. 10. 1983.*

⁶¹ Tamtéž.

⁶² Tamtéž.

⁶³ Tamtéž.

⁶⁴TOMEK, Prokop. *Prevence, profylaxe a výchova v pojetí Státní bezpečnosti*. [online] Dostupné z URL: <<https://www.abscr.cz/data/pdf/sbornik/sbornik5-2007/kap04.pdf>> [cit. 2018-06-10]. Též: ŽÁČEK, Pavel. *Přísně tajné: státní bezpečnost za normalizace: vybrané směrnice a metodické pokyny politické policie z let 1978-1989*. Votobia: Praha, 2001. ISBN:80-7220-108-5.

„Mezi mladou generací existují jedinci nebo menší skupiny mladých lidí projevující se záporně, s určitým negativním vlivem na své nejbližší okolí a působící zejména mezi neorganizovanou mládeží. Jedná se převážně o část mladých lidí sympatizujících s tzv. čs. opozicí, např. hnutí CHARTA 77, VONS, vyznavače úpadkových hnutí „underground“, „punk“, kriminálně závadovou mládež, narkomany, apod., z nichž jednotlivci jsou i přímými signatáři CHARTY, na jejichž podporu vyvíjejí protisocialistickou činnost.“⁶⁵

Podle tohoto vyjádření je mladá generace kromě nebezpečí z venčí vystavena i negativnímu působení uvnitř své věkové skupiny, a to především ze strany těch, kteří nejsou členy žádné oficiální organizace pro mládež. Zároveň jsou zde na stejné úrovni společenské nebezpečnosti vyjmenováni příznivci undergroundu, punku společně s narkomany a pachateli kriminálních činů a následně jsou tyto skupiny dány do přímé souvislosti s Chartou 77 a VONS, jakožto představiteli opozičních uskupení. Přestože v různých dobových dokumentech se podobná vyjádření objevovala poměrně často a nemusela mít nutně konkrétní dopad, v tomto případě se jedná o oficiální zhodnocení operativní situace v problematice mládeže náčelníkem 3. odboru X. správy SNB a z něj pak plynuly konkrétní úkoly, jimiž se následně řídily i krajské S-StB. Nejprve byla ale ještě přesně vymezena cílová skupina, na kterou bude nutné zaměřit nejvíce pozornosti:

„Na základě rozboru operativní situace v problematice „underground“ je zjišťováno, že toto hnutí přestává být předmětem zájmu mladé generace, u které pouze přežívá. Tato činnost je charakteristická pouze u jedinců vyšších věkových kategorií /25 – 30 let/. Přibližně od roku 1980 se v problematice „volné mládeže“ projevuje nová skutečnost a to, že závadová činnost mládeže se posunula do řad věkově mladších osob. Některé závadové skupinky se formují již v době povinné školní docházky na základních školách mezi 14 a 15ti letými dětmi a dále se stmelují na středních školách a především v učilištích. Závadová činnost této mládeže se projevuje především pod vlivem úpadkových hudebních skupin a uvaděčů diskoték prezentujících na veřejnosti nový hudební směr tzv. „NOVOU VLNU“ /punk-rock/.“⁶⁶

Tedy namísto undergroundu se prioritou stávají novovlnné a punkové hudební skupiny. Na první pohled nepříliš důležitá nepřesnost, kdy v citovaném odstavci jsou dva různé hudební styly, nová vlna a punkrock, považovány za jeden a tentýž, je pro StB ve vztahu k dění na hudební scéně 80. let charakteristická. Nejen že příslušníci StB, případně VB, a jejich

⁶⁵ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 697. Celostátní porada s náčelníky oddělení 2. odborů S-StB na 3. odboru X. s. SNB dne 27. 10. 1983.

⁶⁶Tamtéž.

nadřizení tyto ani další pro ně nové hudební směry nerozlišovali, oni je ani rozlišovat nepotřebovali, nebylo to podstatné. Za novovlnnou nebo punkovou tak mohla být označena leckterá do té doby vcelku bezproblémová kapela, třeba i s absolvovanou přehrávkou, bylo-li to potřeba. A na základě toho pak i zakázána.

Naopak poměrně přesně je vyhodnoceno věkové složení členů nových kapel a jejich příznivců. Skutečně se hlavně na počátku 80. let jednalo o nejmladší generaci, která byla děním v hudebním světě nejvíce ovlivněna. Nutno dodat, že tyto vlivy do Československa pronikaly postupně a s několikaletým zpožděním a formou jakýchsi ozvěn, což bylo dáno železnou oponou. Z čistě hudebního hlediska se tak jednalo více než o punk a novou vlnu o reakci na ně, což platilo i o dalších hudebních směrech 80. let.

Stejně jako novovlnné a punkové kapely nevznikly všechny náhle a naráz, ale objevovaly se postupně od počátku 80. let, tak ani StB nezačala s jejich sledováním až v roce 1983. Porada z října 1983 nebyla zapříčiněna nějakou jednorázovou mimořádnou událostí, naopak byla součástí dlouhodobého projektu, jehož cílem bylo nově vznikající kapely eliminovat.

„V ČSSR existuje cca 50 závadových hudebních skupin produkujících tento hudební směr. Jejich negativní činnost je společensky nebezpečná vzhledem k tomu, že ovlivňuje široký okruh osob z řad nejmladší generace, a to ve věkovém období, kdy je tato mládež nejvíce přístupná přijímat negativní názory. Uvedený trend v oblasti tzv. „punk-rocku“ a „NOVÉ VLNY“ byl včas podchycen a vyhodnocen a na základě provedeného rozboru bylo v roce 1982 přistoupeno ke zpracování projektu ODPAD.“⁶⁷

Celkový počet novovlnných a punkových skupin byl v roce 1983 s největší pravděpodobností mnohem vyšší, ovšem podstatné je, že padesát z nich už v tomto roce bylo pod dohledem StB a jejich činnost byla vyhodnocena jako společensky nebezpečná, a to v rámci celostátního projektu ODPAD. S akcemi zaměřenými proti hudebním skupinám i celým hudebním směrům měla v té době StB již bohaté zkušenosti. Nejrozsáhlejší a také nejvýznamnější je v této souvislosti celostátní akce KAPELA, která byla zahájena v polovině 70. let a mířila proti hudebním skupinám z okruhu undergroundu a jejich příznivcům, vyústila v soudní proces se kapelou Plastic People of The Universe a probíhala až do konce 80. let.

Plánovaný rozsah projektu ODPAD a jeho hlavní cíle byly zpracovány v dokumentu X. správy SNB v roce 1983 s názvem *Metodické pokyny k provedení celostátního projektu*

⁶⁷ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 697. *Celostátní porada s náčelníky oddělení 2. odborů S-StB na 3. odboru X. s. SNB dne 27. 10. 1983.*

„ODPAD“. Bohužel ve fondu X. správy SNB Archivu bezpečnostních složek není tento materiál k dispozici. Odkazuje se na něj ale autor diplomové práce roku 1983 sepsané na Fakultě Státní bezpečnosti Vysoké školy Sboru národní bezpečnosti. Tato práce nese název *Možnosti zkvalitňování práce s agenturou při kontrarozvědné ochraně tzv. „volné mládeže“* a v rámci kapitoly *Obecná charakteristika problematiky tzv. „volné mládeže“ z hlediska její kontrarozvědné ochrany* se autor věnuje kromě hippies, trampů a bývalých členů Junáka také undergroundu a punku.⁶⁸ Není bez zajímavosti, že punk mylně chápe jako součást undergroundu, ze kterého se dle něj vydělil a představuje jeho radikální frakci s programem boje proti režimu v Československu včetně použití násilných prvků:

„Na základě získaných poznatků lze konstatovat, že v poslední době dochází v rámci hnutí „underground“ k určité diferenciaci a zvýraznění prvků tzv. hnutí „punk“. Uvedené hnutí vzniká jednak jako recesní módní vlna s výraznou snahou jeho přívrženců – odlišit se od svého okolí, jednak jako směr, který se z hnutí underground vyčlenil v souvislosti se zvýšenou snahou některých jeho představitelů zintenzivnit „boj“ proti socialistickému zřízení s využitím prvků terorismu, fašismu a pod.“⁶⁹

Samotná charakteristika celostátního projektu ODPAD se ale přidrží faktů a je opatřena odkazem právě na výše uvedený metodický pokyn:

„Vzhledem k tomu, že se jedná o nový směr v mládežnickém hnutí, není v současné době situace v hnutí „punk“ dostatečně zmapována na celém území ČSSR. Z uvedeného důvodu bude v průběhu roku 1983 realizován celostátní projekt „ODPAD“, jehož prvořadým cílem je získat dokonalý přehled o situaci v hnutí „PUNK“, podchytit jeho vyznavače, vytipovat místa jejich soustřeďování a mapovat hudební skupiny hrající „punk-rock“. S přihlédnutím ke skutečnosti, že v tomto hnutí se projevují společnosti vysoce nebezpečné tendence /anarchismus, terorismus, fašismus/, je hlavním cílem akce „ODPAD“ zamezit již v prvopočátku vytváření skupin vyznavačů „PUNK“, ve spolupráci s příslušnými státními orgány a společenskými organizacemi rozkládat již vytvořené skupiny a zamezit negativnímu vlivu vyznavačů hnutí „PUNK“ na široký okruh čs. mládeže. Jedním z důležitých úkolů, kterému je třeba v průběhu realizace akce „ODPAD“ i v dalším období věnovat neustálou pozornost, je budování agenturní a důvěrnické sítě v uvedeném hnutí.“⁷⁰

⁶⁸ČADA, Pavel. *Možnosti zkvalitňování práce s agenturou při kontrarozvědné ochraně tzv. „volné mládeže“*.

Diplomová práce, Fakulta StB VŠ SNB: Praha 1983, vedoucí diplomové práce Bohumír Molnár.

⁶⁹ Tamtéž, s. 36.

⁷⁰ Tamtéž, s. 39.

Tedy nejprve je nutné získat veškeré dostupné informace o hudebních skupinách, jejich příznivcích, místech a datech vystoupení, následně je třeba znemožnit jim činnost a také zamezit vzniku jakýchkoliv nových kapel podobného ražení. Situace bude poté i nadále monitorována prostřednictvím agenturní a důvěrnické sítě. Neustále zdůrazňovaná společenská nebezpečnost punku společně s označením jeho příznivců jako politických odpůrců režimu odůvodňují rozsah opatření, které komunistický aparát vyvinul k jeho potlačení.

Celostátní projekt ODPAD byl dlouhodobě plánovanou a připravovanou akcí. Do roku 1982 byl projekt zpracován a v roce 1983 vyšel metodický pokyn k jeho provedení. Celá akce pak byla spuštěna v březnu 1983 článkem *Nová vlna se starým obsahem* v časopisu ÚV KSČ Tribuna a ještě ten samý měsíc vyšel obdobný článek *Prevít rock – my?* v novinách Rudé právo. Na poradě na 3. odboru X. správy SNB v říjnu 1983 už byly diskutovány první výsledky celé akce:

„Poznatky o snahách příznivců „punk-rocku“ – „NOVÉ VLNY“ vytvořit si na státu nezávislou kulturní tvorbu potvrzují signály získané v několika krajích ČSSR – Praha, Ústí nad Labem, Hradec Králové, České Budějovice, Bratislava, které poukazují na skutečnost, že zde existují nelegální „punk-rockové“ hudební skupiny jako např. KEČUP, WOTER CLOZET, GARÁŽ, ELEKTRICKÝ ŠOK, a další. Ve spolupráci s příslušnými orgány a institucemi a sdělovacími prostředky byla již provedena řada preventivně-rozkladných opatření u těch hudebních skupin, v průběhu jejichž produkcí docházelo k negativním jevům /PRAŽSKÝ VÝBĚR, JASNÁ PÁKA, ABRAXAS a j./ V této souvislosti je však třeba připomenout nutnost o těchto provedených opatření informovat X. S-SNB, aby tak mohlo být zabráněno produkcím řešených skupin v jiných krajích ČSSR.“⁷¹

Kromě potvrzení, že některé především pražské kapely již byly postiženy zákazy, je zde patrná snaha aktivizovat kraje, kde zatím zřejmě nebyly úkoly dané projektem ODPAD plněny v dostatečné míře. Nejen že v těchto krajích novovlnné a punkové kapely existují, ale i již „řešené“ skupiny zde mají nadále možnost vystupovat. A tato aktivizace regionů byla zřejmě hlavním cílem porady. Proto zde byli přítomni náčelníci 2. odborů krajských správ StB. Výsledky projektu ODPAD totiž půl roku po jeho spuštění nebyly ještě v mnohých oblastech Československa zdaleka uspokojivé.

⁷¹ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 697. *Celostátní porada s náčelníky oddělení 2. odborů S-StB na 3. odboru X. s. SNB dne 27. 10. 1983.*

„Lze konstatovat, že ve své většině agenturní síť, která byla v této bázi získána nebo do této zavedena, včas signalizuje snahy přívrženců hnutí „punk“ zneužít oficiálních kulturních akcí ke svým cílům. V souladu s metodickým pokynem je hlavní důraz kladen na preventivně výchovná a rozkladná opatření s využitím širokého aktivu pracovníků státních orgánů a kulturních institucí. Nejlepších výsledků je v této souvislosti dosahováno na S-StB České Budějovice, Brno, Hradec Králové, Banská Bystrica. Naopak menší výslednosti dosahují S-StB Praha, Plzeň, Ostrava, Bratislava.“⁷²

Podle tohoto vyjádření nebyl problém v nedostatku informací. Zavedená agenturní síť spolehlivě informovala o kapelách a chystaných koncertech. Ale ty přesto dál probíhaly. Důležitý je údaj o snaze hudebních skupin „zneužít oficiálních kulturních akcí ke svým cílům“. Je tedy patrné, že se nejednalo o neoficiální akce konané bez povolení, ale o koncerty dosud povolených kapel s přehrávkou či alespoň se zřizovatelem, případně o vystoupení neoficiálních kapel v rámci povolených akcí. Tyto kapely a produkce bylo třeba eliminovat. Ovšem výsledky v tomto směru byly v řadě krajů nedostačující, včetně Plzně. Skutečnost, že projekt ODPAD se měl už od svého počátku týkat všech regionů a že s dosaženými výsledky v některých z nich nepanovala na X. správě SNB spokojenost, potvrzuje i výtka adresovaná právě některým náčelníkům 2. odborů krajských správ StB:

„Dne 3. 8. 1983 byla pod č.j. VN-00954/3-2/83 zaslána všem krajům v ČSSR orientační informace o oper. situaci v problematice tzv. „volné mládeže“, kde v závěru mimo jiné byla uvedena hlediska pro zpracování pololetních vyhodnocení oper. situací v této problematice, tak aby tyto materiály byly celorepublikově stejné a dávaly skutečný obraz o situaci, jaká v jednotlivých S-StB je. Je až zarážející, že i přes konkrétní zaměření jsou zprávy na X. S-SNB zaslané různorodé a neobsahují ta kritéria, která byla požadována nehledě k té skutečnosti, že termín, který byl stanoven, nedodržela S-StB Košice, Brno, Plzeň.“⁷³

Tedy hned v březnu se měly jednotlivé S-StB do celé akce zapojit, i když zatím pouze formou zhodnocení operativní situace ve svém kraji, ovšem většina z nich se svými zprávami neuspěla. Pro plzeňskou S-StB, která navíc nedodržela určený termín, to už byla druhá výtka během této porady. Hypotézu, že plzeňská S-StB v plnění úkolů ohledně mládeže zřejmě nevynikala, podporuje i fakt, že v pracovním plánu 3. odboru X. správy SNB na rok 1983 je Plzeň uvedena mezi těmi, kterým je potřeba při rozpracování akcí v problematice mládeže

⁷² ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 697. Celostátní porada s náčelníky oddělení 2. odborů S-StB na 3. odboru X. s. SNB dne 27. 10. 1983.

⁷³Tamtéž.

poskytovat účinnou pomoc. Zároveň byla na listopad 1983 do Plzně naplánována prověrka plnění plánovaných úkolů.⁷⁴

2. 4 Celostátní projekt ODPAD v západních Čechách (1983)

Samotný příspěvek náčelníka S-StB Plzeň v rozsahu třech stran textu, který byl na této poradě přednesen, už ale řadu konkrétních výsledků obsahoval. I když většina z nich setýkala především undergroundu a signatářů Charty 77, prostor zde měly i úspěchy dosažené v oblasti punkových kapel a jejich příznivců:

„Do současné doby bylo zmapováno v rámci ZPČ kraje celkem 125 příznivců PUNK ROCKU. K neaktivnějším příznivcům tohoto hudebního směru jsou přijímána opatření zaměřená na odhalování a znemožňování případných srazů a provádění organizované činnosti. V oblasti PUNK ROCKU bylo provedenými opatřeními dosaženo ukončení činnosti hudebních skupin HORIZONT, LASER a KOMBAJN a připravují se další opatření u HS VEJCE a BETON ROCKrozpr. vsign. sv. MELOUCH a ĎÁBLOVI SOUSTRUŽNÍCI. Ve spolupráci se složkou VB bylo zabráněno připravovanému srazu příznivců PUNK ROCKU v Červeném Hrádku.“⁷⁵

Otázkou je, do jaké míry tato informace vypovídá o skutečných aktivitách plzeňské S-StB ohledně punkových kapel a jejich příznivců a v souvislosti s tím také o plzeňské punkové scéně v roce 1983. Objevují se tyto nebo podobné údaje i v dalších materiálech S-StB Plzeň nebo jí podřízených pracovištích při okresních správách SNB? A existují i informace „z druhé strany“, tedy z pohledu kapel samotných a jejich příznivců? Ve vyhodnocení služební činnosti S-StB Plzeň, které je datováno k 25. říjnu 1983 jsou uvedeny prakticky totožné údaje:

„V akci ODPAD byla vlivovými a správnými opatřeními ukončena činnost hudebních skupin HORIZONT, LASER a KOMBAJN. Ve spolupráci se složkou VB bylo zabráněno srazu a hudebnímu vystoupení příznivců punk-rocku v Červeném Hrádku u Plzně. Do současné doby bylo zmapováno v rámci Zpč. kraje celkem 125 příznivců punk-rocku. Srazy nejsou organizovány, hnutí má znaky živelnosti bez organizační struktury.“⁷⁶

Toto vyhodnocení plzeňské S-StB bylo sepsáno pouhé dva dny před poradou na 3. odboru X. správy SNB, a to na rozkaz náčelníka KS SNB Plzeň. Obsahuje tedy tytéž údaje, které o dva

⁷⁴ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 695. Pracovní plán 3. odboru X. správy SNB na rok 1983.

⁷⁵ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 697. Celostátní porada s náčelníky oddělení 2. odborů S-StB na 3. odboru X. s. SNB dne 27. 10. 1983.

⁷⁶ABS, př. č. 2106-2124. Vyhodnocení služební činnosti správy StB Plzeň, 1983.

dny později přednesl náčelník S-StB Plzeň právě na této poradě. Chybí zde pouze informace o připravovaných opatřeních. Při bližším pohledu na vyhodnocení dostupných ročních prováděcích plánů pracovišť StB při jednotlivých okresních správách je zřejmé, že krajská S-StB využila při zpracování referátu na poradě zřejmě všech z jejího pohledu relevantních informací, které měla v danou chvíli k dispozici. Tato vyhodnocení plánů práce okresních zpráv jsou všechna datována mezi 17. a 25. říjnem 1983, ovšem domněnka, že byla vypracována narychlo právě kvůli poradě na 3. odboru X. správy SNB se nepotvrdila, neboť obdobná vyhodnocení z následujícího roku jsou datována taktéž do druhé poloviny října a stejně tak je tomu i u dostupných plánů z let 1987 a 1988. Informace, která tato vyhodnocení z roku 1983 poskytují, nabízejí podrobnější pohled na situaci ohledně punku a nové vlny v příslušných okresech. Nejzajímavější jsou z tohoto hlediska zprávy OS SNB Klatovy a také OS SNB Rokycany.

„Počátkem roku byly průběžně získávány poznatky o postupném pronikání nepřátelsky zaměřených hudebních skupin prostřednictvím SSM PLÍSKOV do této obce. Po provedeném opatření u MěNV bylo zabráněno dalšímu vystupování těchto skupin. V současné době se však proti tomuto rozhodnutí snaží vystupovat i někteří funkcionáři Obč. výboru v PLÍSKOVĚ, kteří se snaží dokázat, že to, co předváděly tyto skupiny bylo kulturní vystoupení. Situace je řešena přes ONV ROKYCANY.“⁷⁷

Tuto informaci S-StB Plzeň pro poradě nevyužila, nejsou zde konkrétní názvy kapel, a zároveň pravděpodobně přílišná horlivost v prosazování zákazu kapel vedla k tomu, že za údajně „nepřátelsky zaměřené hudební skupiny“ se postavili i místní funkcionáři. Pro prezentaci výsledků v celostátním projektu ODPAD tedy nebylo toto vyhodnocení využito, ovšem z dnešního pohledu je právě v této zprávě patrná nesmyslnost celé akce.

Obec Plískov v okrese Rokycany se nachází 3 km od Zbiroha a v současnosti je zde přihlášeno k pobytu 124 stálých obyvatel, nejbližší základní i mateřská škola je právě v sousedním Zbiroze, zdravotnické zařízení taktéž. Je zde zaveden vodovod a částečně kanalizace.⁷⁸ Ještě v roce 2018 se tedy jedná o malou obec s nepříliš rozsáhlou občanskou vybaveností. Přesto z pohledu komunistické OS SNB byla již v roce 1983 místní organizace SSM infiltrována nepřítelem v podobě hudebních skupin, jejichž vystoupením bylo nutno ve spolupráci s Městským národním výborem (snad ve Zbiroze?) zabránit. Poté co se Plískovští

⁷⁷ABS, př. č. 2106-2124. *Vyhodnocení ročního prováděcího plánu OS SNB Rokycany za rok 1983.*

⁷⁸Základní údaje. *Obec Plískov*. [online] Dostupné z URL: <<http://www.pliskov.cz/zakladni-udaje/>>[cit. 2018-06-10].

postavili proti tomuto zákazu, byla celá záležitost podstoupena vyšší instanci a řešil ji Okresní národní výbor v Rokycanech.

Celostátní dosah projektu ODPAD, a především jeho ideologické zaměření, které spočívalo v boji s vnitřním protivníkem, vedly k tomu, že právě na těch nejnižších úrovních aparátu Státní bezpečnosti docházelo v rámci odhalování „nepřátelsky zaměřených hudebních skupin“ k absurdním situacím.

Z vyhodnocení prováděcího plánu OS SNB Klatovy za rok 1983:

„Byla provedena kontrola vystoupení hudební skupiny KOMBAJN v Plánici na základě pokynů celostátní akce ODPAD. Na základě zjištěných hrubých nedostatků byla prostřednictvím ONV odboru kultury činnost této hudební skupiny zakázána. V souvislosti s celostátní akcí ODPAD je dále věnována pozornost neregistrované hudební skupině SENKROVNA (Ďáblovi soustružníci) ze Sušice, která v letošním roce několikrát vystoupila na veřejnosti bez povolení a propagovala hudbu stylu PUNK ROCK. Prověřování činnosti této skupiny je prováděno v souvislosti s rozpracováním signálního svazku MELOUN k vystoupení písničkáře Pepy NOSE ve Švihově.“⁷⁹

Ze všech vyhodnocení okresních správ SNB pouze ta klatovská výslovně spojovala dosažené výsledky ohledně punkových kapel s činnostmi prováděnými v rámci projektu ODPAD, a zároveň jsou zde uvedeny názvy konkrétních skupin, které byly v této souvislosti postiženy. Odtud tedy už údaje na poradě na 3. odboru X. správy SNB zazněly. Týkaly se zákazu kapely KOMBAJN a rozpracování ĎÁBLOVÝCH SOUSTRUŽNÍKŮ v souvislosti se signálním svazkem MELOUN, přičemž ve zprávě S-STB Plzeň na této poradě je zřejmě chybně uvedeno „MELOUCH“. Akce s názvem Meloun byla totiž ve vyhodnocení prováděcího plánu OS Klatovy podrobněji popsána.

„-akce „MELOUN“ – signální svazek, ve kterém je objekt akce rozpracován pro podezření tr. činnosti pobuřování, jelikož bylo zjištěno, že jmenovaný organizoval srazy závadové mládeže ve Švihově, kde byl přítomen i zpěvák nepřátelsky zaměřených vlastních písni Pepa NOS. V souvislosti s rozpracováním objektu akce je prováděna a získávána dokumentace k trestnímu postihu NOSE také pro tr. čin pobuřování.“⁸⁰

Pravděpodobně tedy došlo k uspořádání veřejného vystoupení ve Švihově, kterého se zúčastnil písničkář PEPA NOS a také sušická kapela ĎÁBLOVI SOUSTRUŽNÍCI. Problém

⁷⁹ABS, př. č. 2106-2124. Zhodnocení plnění ročního prováděcího plánu OS SNB Klatovy 1983.

⁸⁰ Tamtéž.

kapely byl v tom, že nebyla registrována, tedy s největší pravděpodobností neměla zřizovatele a nesměla proto vystupovat. Zároveň byl dalším vystupujícím písničkář Pepa Nos a celá akce byla označena za sraz závadové mládeže. Na organizátora vystoupení byl tedy založen signální svazek, v němž figurovala i sušická hudební skupina. Detailnější pohled na inkriminovanou kapelu a skutečnost, že se její vystupování řešilo i na celostátní úrovni při poradě na 3. odboru X. správy SNB, pak dokládá, jaký ráz měl celostátní projekt ODPAD na Plzeňsku a jaký byl jeho skutečný vliv na zdejší hudební dění.

Podle dostupných informací byli ĎÁBLOVI SOUSTRUŽNÍCI punkovou kapelou ze Sušice a původní název zněl SENCROOVNA BAND.⁸¹ V pořádku je tedy i dvojí označení kapely ve zprávě OS SNB Klatovy. V této zprávě se ale už neuvádí, že kapela byla založena právě v roce 1983 a jejími stálými členy byli tři žáci sušické základní školy ve věku čtrnáct let. Základní nástrojové obsazení tvořily kytara a baskytara, zpěv obstarávali všichni tři členové skupiny společně, s tím že jeden z nich měl na starosti pouze zpěv, protože na nic nehrál. A protože kapela neměla svého bubeníka, občas je jako čtvrtý člen doprovázel hráč na perkuse. ĎÁBLOVI SOUSTRUŽNÍCI se rozpadli hned následujícího roku a důvodem nebylo svědomité plnění úkolů vyplývajících z celostátního projektu ODPAD ze strany OS SNB Klatovy. Několik členů kapely se totiž v roce 1984 odstěhovalo ze Sušice do Prahy.⁸²

Ve vyhodnocení prováděcích plánů z ostatních okresů údaje v problematice novovlnných a punkových kapel buď chybí úplně, nebo se jedná pouze o zmínky, které nenesou žádný konkrétní obsah. V tomto směru je ještě zajímavá zpráva SVB Plzeň, kde se dokonce uvádí:

„Stálá pozornost je věnována ochraně mládeže před negativními vlivy. V rámci kraje jsou zpracovány součinnostní plány mezi VB a StB k problematice tzv. „volné mládeže“. Plány jsou zaměřeny k získávání poznatků k trempskému hnutí, k neorganizovaným srazům závadových skupin mládeže, k podchycení trempských osad a k provádění preventivních akcí, včetně operativního průzkumu. V hodnoceném období nebyl zjištěn žádný případ hromadného projevu proti zřízení. Nebyly zjištěny poznatky, že by učňovská mládež vytvářela skupiny s prozápadním zaměřením jako např. hnutí PUNK. Pokud se vyskytl některý jedinec, byla prováděna rozkladná opatření. Např. na učilišti SD Jednota v Žel. Rudě byl vyloučen

⁸¹Roman Holý. *Monkey Business*. [online] Dostupné z URL: <<http://www.monkeybusiness.cz/>> [cit. 2018-06-10].

⁸²Plzeň a okolí. *Bigbit. Internetová encyklopedie rocku*. Dostupné z URL: <<http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/clanky/184-plzen-a-okoli>> [cit. 2018-06-10].

*z internátu učeň, který propagoval západní způsob života rozmnožováním nahrávek P. Kryla.*⁸³

Přestože se zde hovoří o spolupráci mezi VB a StB a o společném plánování obou těchto složek, není zde zmínka o žádných aktivitách ve směru k novovlnným či punkovým kapelám. Navíc je zde doslovně uvedeno, že v kraji žádné skupiny příznivců punku neexistují. Téměř groteskně pak vyznívá vyjádření o vyloučení učně z internátu v Železné Rudě za rozmnožování nahrávek „P.“ (!) Kryla.

MS SNB Plzeň pak ve svém vyhodnocení prováděcího plánu pro rok 1983 celou problematiku punku shrnula v jedné větě:

*„Ve spolupráci se všemi útvary MS SNB je prováděno zmapování členů a stoupenců PUNK ROCK, kde bylo předáno celkem 23 poznatků na II. odbor S StB Plzeň.*⁸⁴

Je zde sice uvedeno, že MS SNB Plzeň získala dvacet tři poznatky z oblasti mapování „členů a stoupenců PUNK-ROCK“, nejsou ale nijak blíže specifikovány, a ani S-StB Plzeň je ve svém vlastním vyhodnocení za rok 1983 více nerozvádí. Mohly se ovšem týkat pouhého sčítání příznivců punku nebonakonec neuskutečněného punkového srazu v Červeném Hrádku, o kterém se zmiňuje zpráva přednesená na poradě 3. odboru X. správy SNB.

Mimo to v této zprávě byly uvedeny ještě další kapely, kterým se v Plzni v souvislosti s celostátním projektem ODPAD bezpečnostní složky a příslušné úřady věnovaly. Kromě ĎÁBLOVÝCH SOUSTRUŽNÍKŮ se jednalo o kapely HORIZONT, LASER a KOMBajn, které byly postiženy zákazem vystupování, a také HS VEJCE a BETON ROCK, proti kterým měla být podle této zprávy připravována blíže neurčená opatření. Pro plzeňskou scénu počátku 80. let je typický příklad kapely LASER.

*„Oživení začíná ve chvíli, kdy se na tancovačkách v okolí Plzně objeví LASER. Přestože se k punku nehlásí, hraje věci převzaté od kapel tohoto stylu. Stává se magnetem těchto všech part, roztroušených po celé Plzni. Tato doba by se dala nazvat zlatou érou plzeňského punkového hnutí. LASERu bylo zakázáno hrát poté, co vystoupil při módní přehlídce před Priorem. Během produkce začalo mnoho mladých tančit a příslušníci VB komentovali tanec jako výtržnost.*⁸⁵

⁸³ABS, př. č. 2106-2124. *Vyhodnocení plnění RPP SVB za uplynulé období roku 1983 a návrhy úkolů v oblasti služební činnosti VB pro rok 1984.*

⁸⁴ABS, př. č. 2106-2124. *Vyhodnocení ročního plánu MS SNB Plzeň za rok 1983.*

⁸⁵RAMPICH, Jan. *Historie punk rockového hnutí v Plzni.* In: *The 10 Years Flexi-Disc*, samizdat, 1987.

Tento úryvek pochází z textu představitele plzeňských punkerů Jana Rampicha, který zpracoval historii plzeňského punku v článku nazvaném *Historie punk rockového hnutí v Plzni* a ten pak vyšel v samizdatu *The 10 Years Flexi Disc* v roce 1987.⁸⁶ Podle těchto informací LASER tedy nebyl punkovou ani novovlnnou kapelou, ale jednou ze zábavových skupin, kterých bylo právě na Plzeňsku velké množství. Teprve s pronikáním punku přes železnou oponu do Československa zařadil do svého repertoáru také převzaté věci od slavných zahraničních punkových kapel. Tím se vystoupení tancovačkové kapely LASER stalo oblíbeným cílem plzeňských punkerů, pro které to byla jedna z mála možností slyšet svoji oblíbenou hudbu naživo.

Ke kapelám, jejichž doménou byly zábavy v plzeňském regionu, patřila i další ve zprávě S-StB Plzeň uváděná skupina HS VEJCE. Zkratka „HS“ před názvem skupiny je zřejmě jen další z omylů či nepřesností, které byly v této i v jiných podobných zprávách a hlášení o kapelách poměrně častým jevem. Hudební skupina VEJCE, odtud možná ono „HS“, vznikla v roce 1982 v Přešticích a v průběhu 80. let bylo její doménou právě jižní Plzeňsko. Podle informací, kterými se skupina v současnosti prezentuje, dosahovala její popularity vrcholu v polovině 80. let, kdy její repertoár tvořily hity zahraničních kapel Judas Priest a Scorpions a také vlastní tvorba.⁸⁷ Informace o zásahu do života kapely ze strany státní moci kapela neuvádí. Ani v dostupných pramenech z provenience bezpečnostních složek po roce 1983 se už jméno přeštické kapely VEJCE neobjevuje. Podobně ani jméno kapely BETON ROCK už v dalších materiálech nefiguruje. Lze tedy předpokládat, že ona připravovaná opatření vůči těmto kapelám buď neproběhla, nebo nebyla takového rozsahu, aby se o nich nějaké údaje dochovaly.

Poslední skupinou, která je uvedena ve zprávě S-StB Plzeň, přednesené na celostátní poradě na 3. odboru X. správy SNB v říjnu 1983, je kapela KOMBAJN. O ní bohužel nejsou v současné době k dispozici žádné bližší informace, a to ani v publikacích vznikajících po roce 1989, ani v dostupných dobových samizdatech. Jediné údaje tak přináší OS SNB Klatovy, která kapelu v součinnosti s odborem kultury ONV Klatovy po jejím vystoupení v Plánici zakázala. Zákaz skupiny KOMBAJN a také zábavových kapel HORIZONT a LASER se tak stal jediným konkrétním výsledkem S-StB Plzeň v rámci projektu ODPAD, kterým se mohla na celostátní poradě 27. října 1983 vykázat.

⁸⁶ Viz. Příloha 9.

⁸⁷ Vejce. *Rock Memories*. Dostupné z URL: <<http://rockmemories.cz/rock-memories/vejce>>[cit. 2018-06-10].

2.5 Inspirace prvních plzeňských neoficiálních kapel

Přesto v Plzni v první polovině 80. let punkové kapely vznikaly, jak dokládá i uvedený text Jana Rampicha, kde se dokonce objevuje vyjádření o „zlaté éře punkového hnutí v Plzni“. Samotné kořeny punku v Plzni podle něj ale sahají až do 70. let.

„Počátkem druhé poloviny 70-tých let minulého století devátáci z plzeňského venkova mají k dispozici magneták a nahrávají všechny možné kapely od roku 1975 a dál... Nosí saka se „spínákama“ tancují na zábavách pogo, pořadatelé je nechtějí nikam pouštět, vlasatí je bijí. Všude jsou jen samé problémy. V té době nikdo z nezasvěcených neví, co se to vlastně děje...“⁸⁸

Třebaže Rampichův text lze brát jen jako jednu z možných verzí popisu dřevních dob plzeňského punku, jedná se přesto o významný zdroj informací k tomuto období. Jde vlastně o vzpomínky jednoho z přímých účastníků tehdejšího dění, a zároveň platí, že v literatuře, která se plzeňským punkem 80. let zabývá, není toto období zpracováno.

„Píše se rok 77-78 a v západoněmecké televizi se objevili Sex Pistols a jiné kapely, hrající punk rock. Na jednom učňáku se dává dohromady parta výrostků a seznamují s punkem i své další známé. Seženou španělku se dvěma strunami. Vznikají první skladby (Londýn, Vezou uhlí a jiné). Časem španělka mizí v kamnech, její místo nahradila sólová a basová kytara. Utvořila se totiž skupina ŠROT. Kluci hrají pouze pro známé na zahradě, ale jejich skladby hrají mladí ještě dnes (Nemám auta rád, Jede pán na koni). Jiná parta zakládá skupinu BALL BEARING. Jsou vybaveni španělkou a dětským bubínkem. Nikdo z nich nezná ani akordy.“⁸⁹

Hudební pořady zahraniční televize, ale také vysílání zahraničních rozhlasových stanic se stávaly jedním z mála zdrojů inspirace pro nově vznikající kapely.⁹⁰ Mezi ty další patřila právě vystoupení některých zábavových skupin, kde občas zazněl i punk. Kromě již uváděného LASERU se jednalo také o kapelu SEJF, která v těchto letech vystupovala na zábavách a čajích v okolí Plzně.⁹¹ Do jaké míry probíhaly v této době v Plzni také burzy

⁸⁸ RAMPICH, Jan. Historie punk rockového hnutí v Plzni. In: *The 10 Years Flexi-Disc*, samizdat, 1987.

⁸⁹ Tamtéž.

⁹⁰ Rozhovor Miroslava Vaňka (vedoucí COH při ÚSD AV ČR) s Ladislavem Rottem (redaktor ČRo Plzeň, autor knih o plzeňském rocku), datum a místo neuvedeno. Přepis rozhovoru uložen ve Sbírkách rozhovorů COH v Praze, Vlašská 9. Srov. Rozhovor Petra Šilhánka (student FPe ZČU v Plzni) s Petrem Démou Škabradou (člen plzeňské skupiny Znouzectnost), dne 9. 2. 2016 v Plzni. Přepis rozhovoru uložen v soukromém archivu autora. Srov. Rozhovor Petra Šilhánka (student FPe ZČU v Plzni) s Radkem Diestlerem (hudební publicista), dne 22. 3. 2016 v Plzni. Přepis rozhovoru uložen v soukromém archivu autora.

⁹¹ Rozhovor Petra Šilhánka (student FPe ZČU v Plzni) s Petrem Démou Škabradou (člen plzeňské skupiny Znouzectnost), dne 9. 2. 2016 v Plzni. Přepis rozhovoru uložen v soukromém archivu autora.

desek, které se především v Praze staly vyhledávaným cílem hudebních příznivců, není zcela zřejmé. Pokusy uskutečnit zde podobnou, a pravděpodobně dokonce oficiální, tedy povolenou, burzu jsou ale v Plzni doloženy v roce 1985, a to úřední korespondencí mezi odborem kultury ZKNV v Plzni a Ministerstvem kultury ČSR, kdy si plzeňský odbor kultury vyžádal stanovisko ministerstva ohledně povolování burz knih a gramofonových desek.⁹² Ovšem vyjádření ministerstva kultury bylo zcela jasné:

„Oprávnění k rozšiřování rozmnoženin uměleckých děl lze proto udělit jen socialistické organizaci, jejíž činnost bude mít možnost účinně řídit orgán státní správy z odvětví kultury, neboť je nutná záruka, že budou veřejně nabízeny pouze rozmnoženiny děl, která jsou svým obsahem slučitelná se socialistickým uspořádáním státu. Veškerý tlak na povolení burz a jiných podobných veřejných legálních platforem může být motivován i tím, že není dostatečně uspokojována poptávka např. po hororech, pornografii, protistátní literatuře, nehodnotné moderní a extrémní hudbě, videokasetách ozvučených programy typicky kapitalistické provenience apod. Při dostatečné síti prodejen antikvariátu nevzniká důvod pro odbor kultury KNV udělovat oprávnění k rozšiřování neperiodických publikací z důvodu místní kulturní a hospodářské potřeby.“⁹³

Na druhou stranu pravděpodobnost ohledně existence nepovolených burz v 80. letech v Plzni je poměrně vysoká. A nejen v Plzni. Doložena je například i nepříliš známá burza v Holoubkově na Rokycansku.⁹⁴

2.6 První plzeňské kapely na neoficiální scéně (1980-1984)

Kapely ŠROT a BALL BEARING, které Jan Rampich uvádí ve svém textu mezi prvními, byly typickými plzeňskými punkovými skupinami raných 80. let. Téměř bez vybavení, jak nástrojového, tak co do zkušeností a hráčských dovedností, téměř bez koncertů, založené spolužáky ze základních škol či prvních ročníků učilišť. Ovšem s vizí, že se svými kapelami prorazí do světa, do centra hudebního dění, do Londýna.⁹⁵ Píseň *Město Londýn*, již ve svém

⁹²Viz Příloha 10.

⁹³SOA Plzeň, fond ZKNV, kar VV303. *Povolovací řízení burz knih a gramofonových desek. 1985.*

⁹⁴PĚKNÁ, Barbora. *LP deska jako symbol svobody*. Bakalářská práce, FHS UK: PRAHA, 2014, vedoucí bakalářské práce Miroslav Vaněk. Srov. Rozhovor Petra Šilhánka (student FPe ZČU v Plzni) s Radkem Diestlerem (hudební publicista), dne 22. 3. 2016 v Plzni. Přepis rozhovoru uložen v soukromém archivu autora.

⁹⁵Rozhovor Petra Šilhánka (student FPe ZČU v Plzni) s Petrem Démou Škabradou (člen plzeňské skupiny Znouzectnost), dne 9. 2. 2016 v Plzni. Přepis rozhovoru uložen v soukromém archivu autora.

textu zmiňuje i Jan Rampich pod zkráceným názvem Londýn, vznikla právě v tomto období a objevuje se na nahrávce kapely ZNOUZECTNOST, ovšem až v roce 1990. Skupina ZNOUZECTNOST odehrála svůj první koncert roku 1986 a ve druhé polovině 80. let se stala jednou z nejvýraznějších plzeňských neoficiálních kapel. A právě někteří její členové figurovali už i v kapelách ŠROT a BALL BEARING, konkrétně kytarista Petr Déma Škabrada, a také bubeník ZNOUZECTNOSTI, vystupující pod jménem Caine. Ještě v první polovině 80. let zakládá právě Petr Déma Škabrada kapelu ZASTÁVKA MILEČ, jejíž osudy opět vcelku věrně odrážejí dění na plzeňské neoficiální scéně.

„Přišel rok 1984 a s ním akce, která probudila spoustu lidí z nečinnosti. Přítel z České Lípy, /toho času rotmistr u armády/, se oženil a na posvatební veselici do pronajatého sálu pozval pražské PLEXIS, M M a plzeňskou ZASTÁVKU MILEČ. Zde se konečně západočeští punks rozhýbali. A to i přesto, že se po svatbě ZASTÁVKA MILEČ rozpadá. Plzeňáci nerezignují a vyráží každý víkend do jižních Čech na NOVODUR ze Strakonice. Nelitují ani peněz ani času stráveného ve vlacích, aby si nenechali ujít ani jednu zábavu. Idyla trvá asi půl roku, než NOVODUR zakáží nějací tupci, k tomu kompetentní, hrát.“⁹⁶

ZASTÁVKA MILEČ vznikla v roce 1983 a o rok později se rozpadla, nutno dodat, že bez zásahu plzeňských bezpečnostních složek. Během své krátké existence odehrála kapela všeho všudy tři koncerty, z nichž ten poslední proběhl tedy v České Lípě, kde vystoupily i některé pražské kapely. Samotný fakt, že plzeňská punková kapela vystoupila mimo region, byl v rámci dění na plzeňské scéně ojedinělý. Naopak příznačným jevem byl celkově nízký počet odehraných koncertů i krátká doba existence kapely.⁹⁷ Ovšem ještě před svým rozpadem stačila ZASTÁVKA MILEČ v roce 1984 nahrát demokazetu, kterou se dostala do povědomí příznivců punku právě i mimo západní Čechy. Vytvoření nahrávky bylo totiž zpravidla mimo možnosti tehdejších punkových kapel. Pomocnou ruku v tomto směru ZASTÁVCE MILEČ podala tehdy mnohem známější příbramská novovlnná skupina BON PARI, která členům kapely umožnila zaznamenat jejich tvorbu v rámci svého vlastního nahrávání.⁹⁸

Pro tehdejší dobu charakteristická je také informace o výjezdech plzeňských punkerů do sousedních jižních Čech v souvislosti s koncerty strakonické kapely NOVODUR. Ta byla v rámci punkových kapel výjimečná mimo jiné i tím, že měla svého zřizovatele, tedy její vystoupení byla oficiální, a brzy se proslavila i mimo svůj region. Ovšem podle zakladatele

⁹⁶RAMPICH, Jan. Historie punk rockového hnutí v Plzni. In: *The 10 Years Flexi-Disc*, samizdat, 1987.

⁹⁷Rozhovor Petra Šilhánka (student FPe ZČU v Plzni) s Petrem Démou Škabradou (člen plzeňské skupiny Znouzectnost), dne 9. 2. 2016 v Plzni. Přepis rozhovoru uložen v soukromém archivu autora.

⁹⁸Tamtéž.

kapely Karla Bouši právě velký zájem příznivců, kteří na koncerty NOVODURU vyrazili z různých míst po celých Čechách, vedl k tomu, že pravidelným návštěvníkem jejich vystoupení bývali také příslušníci VB. Zákazu, který kapelu postihl během 80. let opakovaně, čelili strakoničtí punkeři tím, že skupinu přejmenovali. Kapela tak vystupovala nejprve pod názvem NOVODUR, následně ARMAVIR a nakonec TELEX.⁹⁹

V první polovině 80. let byla plzeňská scéna tvořena kapelami, které neměly většinou dlouhého trvání a během své existence vystupovaly velmi zřídka. Jejich členové se často rekrutovali z narůstajícího počtu plzeňských punkerů a poté, co jejich kapela zanikla, dál zůstávali v okruhu příznivců dalších kapel, které mezitím vznikaly, případně sami založili novou skupinu. Plzeňská punková scéna byla tedy tvořena nejen kapelami samotnými, ale stejnou měrou také jejich příznivci. Kromě již jmenovaných kapel v tomto období zkoušely a občas také hrály DAZULE, KULIČKOVÉ LOŽISKO (z rozpadlého BALL BEARING), NÁHRADNÍ DÍL, PVC, ZKRAT, DEMONTÁŽ, FÉZY, PARAZIT a pravděpodobně i další uskupení.¹⁰⁰ Stylově se většina těchto kapel blížila právě nejvíce k punku. V tomto ohledu vyniká skupina PETR MACH založená třemi vysokoškoláky v roce 1983, která se snad jako jediná v tomto období hlásila k nové vlně.¹⁰¹ Zajímavým zjevem na plzeňské scéně je také kapela BRADAVICE. Ta vznikla již v roce 1978, ale poprvé vystoupila až o čtyři roky později v Letkově u Plzně s repertoárem ovlivněným především hudbou undergroundových kapel a teprve později začala více směřovat k punkrocku. Kromě této změny hudebního stylu je BRADAVICE v rámci plzeňské scény výjimečná i tím, že existovala po celá 80. léta.¹⁰²

⁹⁹Rozhovor Petra Šilhánka (student FPe ZČU v Plzni) s Karlem Boušou (člen strakonických kapel Telex, Carlos And His Coyotes), dne 10. 3. 2016 ve Strakonících. Přepis rozhovoru uložen v soukromém archivu autora.

¹⁰⁰RAMPICH, Jan. Historie punk rockového hnutí v Plzni. In: *The 10 Years Flexi-Disc*, samizdat, 1987. Srov. Rozhovor Petra Šilhánka (student FPe ZČU v Plzni) s Radkem Diestlerem (hudební publicista), dne 22. 3. 2016 v Plzni. Přepis rozhovoru uložen v soukromém archivu autora. Srov. Rozhovor Petra Šilhánka (student FPe ZČU v Plzni) s Petrem Démou Škabradou (člen plzeňské skupiny Znouzectnost), dne 9. 2. 2016 v Plzni. Přepis rozhovoru uložen v soukromém archivu autora.

¹⁰¹RAMPICH, Jan. Historie punk rockového hnutí v Plzni. In: *The 10 Years Flexi-Disc*, samizdat, 1987. Srov. ROTT, Ladislav. *50 let bigbitu v Plzni 1962-2012. Takto hráli, když jim stály davy pod pódiem*. Region All: Plzeň, 2012. ISBN 978-80-904310-7-2.

¹⁰²Rozhovor: Představení kapely Bradavice. *Plzeňské kapely*. [online] Dostupné z URL: <<https://www.plzenskekapely.cz/clanky/rozhovory/predstaveni-kapely-bradavice-11-2014/>> [cit. 2018-06-10]. Srov. Rozhovor Petra Šilhánka (student FPe ZČU v Plzni) s Petrem Démou Škabradou (člen plzeňské skupiny Znouzectnost), dne 9. 2. 2016 v Plzni. Přepis rozhovoru uložen v soukromém archivu autora.

2.7 Celostátní projekt ODPAD v západních Čechách (1983 - 1984)

Všechny tyto kapely v Plzni a okolí existovaly navzdory snaze plzeňských úřadů udržet veškeré dění na hudební scéně pod svojí kontrolou. Celostátní projekt ODPAD se z tohoto pohledu míjel účinkem. Neznamená to ale, že by úřady a bezpečnostní složky v plzeňském regionu na svoji snahu regulovat dění na hudební scéně rezignovaly. V prováděcích plánech na rok 1984 u všech okresních správ SNB v kraji bylo plnění projektu ODPAD jedním z cílů jejich činnosti na následující období. Vyplývalo to i ze závěrů celostátní porady na 3. odboru X. správy SNB v říjnu 1983. Prognóza dalšího vývoje situace zněla:

“Na základě současného trendu vývoje operativní situace v problematice „volné mládeže“ lze předpokládat, že v nastávajícím období budou pokračovat snahy o závadovou a negativní činnost skupinek mladých lidí inklinujících k hnutí „NOVÁ VLNA“ a „PUNK“. Tato činnost bude směřovat k zakládání nelegálních hudebních skupin prezentujících úpadkově západní hudební žánry obsahující invektivy vůči kulturní politice socialistického státu a politice KSČ. Lze očekávat, že tuto negativní činnost se bude snažit podchytit vnitřní nepřítel a s využitím „prohlášení charty č. 31“ se bude snažit prohlubovat svůj vliv na širší okruh mládeže a jejího zneužití ke svým politickým cílům.“¹⁰³

Vzhledem k tomu náčelník 3. odboru X. správy SNB navrhl mimo jiné i následující opatření:

„Nadále pokračovat v plnění uložených úkolů v rámci metodického pokynu „ODPAD“ se zaměřením na:

- docílení dalšího zkvalitnění kontrarozvědné ochrany mládeže před negativními vlivy vnějších a vnitřních nepřátel formou zkvalitňování agenturně-důvěrnické sítě, součinností s mládežnickými, společenskými a státními organizacemi se zaměřením na výchovnou činnost při provádění preventivních a rozkladných opatření.

- zabezpečení kontroly a účinných opatření proti ideovým vůdcům a organizátorům závadových skupin mládeže a znemožnění její zneužití k opoziční činnosti. Nepřipustit nepovolené srazy a zabránit snahám představitelů hnutí „PUNK“ organizovat tyto srazy v různých krajích ČSSR“¹⁰⁴

Poměrně přesně jsou zde definovány prostředky, kterými měly S-StB v jednotlivých krajích nadále plnit úkoly dané projektem ODPAD. Bylo třeba se infiltrovat mezi mladé lidi

¹⁰³ ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 697. Celostátní porada s náčelníky oddělení 2. odborů S-StB na 3. odboru X. s. SNB dne 27. 10. 1983.

¹⁰⁴ Tamtéž.

prostřednictvím získaných spolupracovníků a zaměřit se kromě kapel samotných na výrazné osobnosti a organizátory koncertů. Mimo tato opatření měla větší pozornost směřovat také do školství, konkrétně učilišť, která měla být pod důslednější kontrarozvědnou ochranou. Zároveň účastníci porady měli tyto závěry zapracovat do plánů práce na další období.¹⁰⁵ Přestože v ročním plánu S-StB Plzeň na rok 1984 se výslovně o celostátním projektu ODPAD nehovoří, v úkolech 2. odboru stojí:

„Zpravodajskou činností kontrolovat mládež inklinující k CH-77, členy UH a propagátory hudebního směru punk-rock. Zamezit tvoření a rozkládat nepovolené srazy mládeže a hudební produkce závadových skupin, plnit úkoly v projektu ASANACE. Ve spolupráci s VB odhalovat nositele a šířitele nepřátelských ideologií a organizátory podvratné činnosti v této problematice.“¹⁰⁶

Není náhodou, že v jednom odstavci se zde hovoří o Chartě 77, undergroundu, punku, hudebních skupinách a zároveň o projektu ASANACE. V průběhu 80. let na Plzeňsku skutečně došlo k vynucené emigraci některých osob, především z okruhu undergroundu.¹⁰⁷ Plány S-StB Plzeň se týkaly také rozšíření agenturní sítě. A za rok 1984 mělo být v problematikách 2. odboru získáno padesát dva tajných spolupracovníků. Za tento úkol byl odpovědný přímo náčelník 2. odboru, ovšem samotné verbování mělo probíhat na úrovni okresních odborů StB s tím, že tato činnost bude čtvrtletně kontrolována. Celkem mělo být v problematice mládež získáno sedm tajných spolupracovníků. V související problematice školy se měla agenturní síť rozrůst o čtyři tajné spolupracovníky.¹⁰⁸

V plánech jednotlivých OS SNB jsou pak úkoly spojené s projektem ODPAD opět součástí oddílu zaměřeného na vnitřního protivníka a nejčastěji bývají formulovány v jedné větě o potřebě zaměřit se na mládež, která propaguje hudební směr punkrock. Nejpodrobněji se na tuto problematiku zaměřuje OS SNB Rokycany:

„Plnit úkoly v celostátní akci ODPAD. Vyhledávat příznivce PANKROKU, tyto mapovat a poznatky k nim postupovat na II. odbor S-StB PLZEŇ. Při tomto se soustředovat na místa OSTROVEC, SEDLECKO, HŘEŠIHLAVY, LIBŠTEJN a dále na místa, kde vystupují hudební

¹⁰⁵ ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 697. Celostátní porada s náčelníky oddělení 2. odborů S-StB na 3. odboru X. s. SNB dne 27. 10. 1983.

¹⁰⁶ ABS, př. č. 2106-2124. Roční plán správy StB Plzeň na rok 1984.

¹⁰⁷ Této problematice se podrobněji věnuje Jana Petrová. PETROVÁ, Jana. Zapomenutá generace 80. let 20. století: nezávislé aktivity a samizdat na Plzeňsku. Jana Petrová ve spolupráci se Sdružením občanů Exodus: Plzeň, 2009. ISBN 978-80-254-4112-1.

¹⁰⁸ ABS, př. č. 2106-2124. Roční plán správy StB Plzeň na rok 1984.

*skupiny, jako PLÍSKOV, STRAŠICE, VOLDUCHY. Při tomto se zaměřit i na odhalování toxikomanie.*¹⁰⁹

Kromě fonetického přepisu názvu hudebního směru zde stojí za povšimnutí konkrétní místa, kam OS SNB Rokycany plánovala zaměřit největší pozornost. V případě Ostrovce, Sedlečka, Hřešihlav a Libštejna se jedná o malé vesničky poblíž Berounky, které byly v letních měsících oblíbeným cílem trempů, případně vodáků. V Plískově, Strašicích a Volduchách se sice konaly čaje a zábavy podobně jako na dalších místech na Rokycansku, ale punkové a novovlnné kapely zde nevystupovaly ani nevznikaly. V souvislosti se Strašicemi lze hovořit o punku až začátkem 90. let, kdy první zdejší kapelou tohoto ražení byla skupina KŘUPAVÝ VLOČKY a v následujících letech zde vznikl rockový klub Koupák. Ve vyhodnocení ročního plánu OS SNB Rokycany za rok 1984 se tedy žádné konkrétní výsledky v akci ODPAD neobjevují:

*„Okrajově jsou získávány poznatky k volné mládeži a to vzhledem k možnostem pouze přes operativní prostředky odboru VB. Vytipované hudební skupiny jsou při svých vystoupeních pod dohledem. Nebylo zjištěno mimořádných StB poznatků.*¹¹⁰

K velmi podobným výsledkům dospěly v roce 1984 téměř všechny OS SNB v kraji. Pouze v okrese Cheb se objevuje zmínka o rozpracování jedné blíže neurčené hudební skupiny, která byla označena jako „*podezřelá z prosazování úpadkového směru punkrock.*“¹¹¹ Ani MS SNB Plzeň konkrétní výsledky neuvádí a oproti dvaceti třem poznatkům z roku 1983 předala za rok 1984 k dalšímu zpracování pouze šest podnětů.¹¹² Znamená to tedy, že zde skutečně došlo v tomto roce k výraznému útlumu aktivit na neoficiální hudební scéně? Jan Rampich ve své *Historii punk rockového hnutí v Plzni* k tomuto roku uvádí, že po rozpadu ZASTÁVKY MILEČ se skutečně na čas zdálo, že punkové kapely z Plzně vymizely. Ale přesto se nakonec nová jména na této scéně objevila.

¹⁰⁹ABS, př. č. 2106-2124. *Roční plán OS SNB Rokycany na rok 1984.*

¹¹⁰ABS, př. č. 2106-2124. *Vyhodnocení ročního plánu OS SNB Rokycany za rok 1984.*

¹¹¹ABS, př. č. 2106-2124. *Vyhodnocení ročního plánu OS SNB Cheb za rok 1984.*

¹¹²ABS, př. č. 2106-2124. *Vyhodnocení ročního plánu MS SNB Plzeň za rok 1984.*

3 Neoficiální hudební scéna II (1984-1989)

3.1 Některá specifika plzeňských kapel (1985-1987)

„Skupina PVC má na svém kontě nejvíc uspořádaných koncertů a zábav ze všech podzemních souborů, co v Plzni byly. Poslední představení se konalo v klubu Oko společně s dalšími novými objevy roku ZNOUZECTNOST /styl 77/, BENDŽÁNI /s prvky heavymetalu/ a TANČÍRNA / nová vlna/. Na přehlídce v Oku byl asi nejpříjemnějším překvapením AK PLECH orientovaný na ortodoxní hardcore. Je to největší nářez, jaký kdy v Plzni byl. Bohužel trval pouze do začátku roku 1987. Většina kapel se rozpadla. A i když zkouší kapely nové, nic podstatného se neděje a začíná doba klidu. Tento klid je však relativní, protože schopných lidí je dost a ne všichni zabíjejí své mládí v putyce, i když je k tomu establishment nutí.“¹¹³

Roky 1984 a 1985 byly pravděpodobně ve srovnání s předchozím obdobím poněkud chudší ohledně počtu nových kapel a uspořádaných akcí. Ovšem už v průběhu roku 1985 se situace mění díky litickým PVC. Následující rok pak proběhlo vystoupení ve vysokoškolském klubu Oko, které předznamenovalo novou etapu ve vývoji plzeňské neoficiální scény. Zároveň dokládá jistou proměnu, kterou tato hudební scéna od počátku 80. let prošla. Žánrově se jednalo o pestrý večer, zazněl punk, nová vlna, hardcore, metal. I když skutečná produkce kapel nemusela přesně odpovídat uvedeným hudebním stylům, je zřejmé, že oproti přelomu 70. a 80. let, došlo k výraznému posunu. Svědčí to také o zvyšující se úrovni kapel. Zajímavostí pak může být, že zvukařem tohoto večera byl Václav Běhavý, kapelník tehdy snad nejznámější plzeňské rockové skupiny ODYSSEA. Došlo tak k málokdy vídanému setkání dvou odlišných hudebních světů a přístupů.¹¹⁴ Zároveň se zde sešlaval jeden večer kapela, která vystupovala poprvé - ZNOUZECTNOST, se skupinami, jež v Oku svou hudební dráhu uzavíraly - PVC a hned následující rok skončil i hardcoreový AK PLECH. Tedy ono „pravidlo krátkověkosti“ kapel charakteristické pro počátek 80. let, platilo i začátkem jejich druhé poloviny. Ovšem výjimkou potvrzující pravidlo se stala právě v Oku debutující ZNOUZECTNOST, která s jistými personálními změnami aktivně vystupuje ještě v roce 2018. Dalším typickým znakem plzeňských kapel byla po celá 80. léta jejich personální provázanost. První koncert ZNOUZECTNOSTI nebyl prvním vystoupením pro některé její

¹¹³RAMPICH, Jan. Historie punk rockového hnutí v Plzni. In: *The 10 Years Flexi-Disc*, samizdat, 1987.

¹¹⁴Rozhovor Petra Šilhánka (student FPe ZČU v Plzni) s Petrem Démou Škabradou (člen plzeňské skupiny Znouzectnost), dne 9. 2. 2016 v Plzni. Přepis rozhovoru uložen v soukromém archivu autora.

členy. Kytaristé Petr Déma Škabrada a Caine (pozdější bubeník), stáli u zrodu už některých kapel z počátku 80. let. Stejně tak rozpad PVC a AK PLECH se nestal hudebním koncem jejich muzikantů. Miloš Anetta, kytarista a zpěvák druhé z nich, měl zároveň blízko i k PVC. Po zániku těchto kapel, tak vznikl hardcoreový soubor OMP.¹¹⁵

3.2 Projekt ODPAD v západních Čechách (1984-1988)

V druhé polovině 80. let a především v jejich závěru se plzeňská neoficiální scéna oproti předchozím letům nebyvale rozrůstala. Přibývalo kapel i koncertů, které se ale stále odehrávaly povětšinou v restauracích a sálech na okraji Plzně nebo blízkých vesnicích a městečkách. Současně pokračovali srazy a vystoupení na některých soukromých usedlostech roztroušených po celých západních Čechách. Přístup úřadů a bezpečnostních složek k tomuto dění charakterizují dvě vzájemně protikladné tendence. Na celostátní úrovni začínal převažovat přístup opatrné tolerance, která ovšem v sobě nesla výrazné stopy kontroly a snahu dění na poli rockové hudby centrálně regulovat. O roku 1986 se konaly oficiální festivaly českých rockových skupin, Rockfesty. Přestože se jednalo o výrazný posun v přístupu tehdejšího režimu k hudebnímu dění v dosud netolerované sféře, nebyly Rockfesty samotnými hudebníky přijímány vždy pozitivně. Totiž zatímco navenek se režim povolením Rockfestů otevíral mnohým dosud zapovězeným hudebním směrům i kapelám, v každodenní praxi ke změně v přístupu příslušníků StB a VB k těm samým kapelám zpravidla nedocházelo. Navíc i v druhé polovině 80. let oficiálně dál probíhaly celostátní projekty KAPELA a také ODPAD, namířené proti undergroundu, respektive nové vlně a punku. Dvojkolejnost této situace se projevila i v Plzni. Regionálního kola Rockfestu 1987 se mohla zúčastnit i ZNOUZECTNOST, tedy neoficiální punková skupina, a dokonce zabodovala u odborné poroty. Nicméně večerního programu před diváky se už zúčastnit nesměla, a to na popud plzeňských funkcionářů, kteří neregistrované skupině vystoupit neumožnili.

Při bližším pohledu na výsledky činnosti 2. odboru S-StB v období 1984 až 1988 vyplývá, že jeho aktivita směrem k příznivcům punku a také lidem a kapelám z okruhu undergroundu měla vzrůstající tendenci. Ještě v roce 1984 vyznívá vyhodnocení ročního plánu S-StBk problematice punku celkem nekonkrétně:

¹¹⁵Plzeň a okolí. *Bigbit. Internetová encyklopedie rocku*. Dostupné z URL: <<http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/clanky/184-plzen-a-okoli>>[cit. 2018-06-10].

„V oblasti hnutí Punk rock je do současné doby zmapováno 142 vyznavačů. Dle agenturních poznatků nedosáhlo hnutí v rámci Zpč. kraje organizovaného charakteru, přívrženci se scházejí náhodně v restauracích a jejich činnost spočívá především v návštěvách hudebních skupin produkujících směr Punk rocku. Nebyla zjištěna trestná činnost protistátního charakteru. S nejaktivnějšími přívrženci hnutí jsou prováděny vynucené styky zaměřené na rozkrývání dalších členů hnutí a paralyzování snah o celkové oživení činnosti.“¹¹⁶

A v jiné části téhož dokumentu dokonce stojí:

„Profylaktickými opatřeními s příznivci Punk-rocku je v Zpč. kraji v podstatě toto hnutí rozloženo. Agenturní prostředky jsou zaměřovány k zjišťování skupin produkujících závadovou hudbu s cílem provedení správních a PRO opatření.“¹¹⁷

Přesto ale z tohoto materiálu vyplývá, že pro StB problematika mládeže přesto zůstává jednou z prvořadých. V pozornosti jejich příslušníků zůstával nadále okruh osob plzeňského undergroundu, vystoupení hudebních skupin na různých zábavách, jejichž hudba s punkem a novou vlnou nikterak nesouvisela. Sledován byl i poslech zahraničních rozhlasových stanic a také program plzeňských vysokoškolských klubů a i ostatních prostor, kde se mladí scházeli.¹¹⁸

Vyšetřována tak byla hudební skupina SPIRÁLA, jejíž členové se z pohledu StB nevhodně vyjadřovali o vrcholných představitelích ČSSR:

„Z oblasti hudebních skupin byl operativní cestou zjištěn poznatek o negativní činnosti členů hudební skupiny Spirála. Zápisy o výpovědi s 8 osobami bylo zadokumentováno snižování vážnosti prezidenta republiky a případ byl předán VB.“¹¹⁹

Z plzeňských klubů se ocitl v nezáviděníhodné pozici Hifi klub Plzeň:

„V průběhu vystoupení byly reprodukovány skladby zpěváka Franka Zappy a doprovodné slovo vulgárního charakteru s dvojsmyslným zabarvením narážející na soc. zřízení v ČSSR. Prostřednictvím MV Svazarmu bylo přijato opatření k zabránění další podobné činnosti v prostorách Hifi klubu.“¹²⁰

¹¹⁶ ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 450. *Vyhodnocení plánu práce 2. odb. S-StB Plzeň pro rok 1984.*

¹¹⁷ Tamtéž

¹¹⁸ Tamtéž.

¹¹⁹ Tamtéž.

¹²⁰ Tamtéž.

Navíc proti autorovi tohoto vystoupení Vladimíru Líbalovi bylo zahájeno trestní stíhání.¹²¹

Poznatek ohledně sledování rozhlasové stanice BBC ovšem ukazoval, že usilovná snaha režimu ovlivnit vkus mladé generace tak, aby vyhovoval jím určeným normám, vyznívá naprázdno:

„V akci KAREL (krycí adresa BBC Londýn) byl zjištěn značný zájem mládeže o poslech této stanice. Pisatelé se zúčastňují soutěží hudebního vysílání BBC a žádají o zaslání gramofonových desek hudebních skupin.“¹²²

V roce 1985 se z pohledu plzeňské StB situace v problematice mládeže zřejmě nikterak významně nezměnila. Sledovány byly aktivní osoby z okruhu undergroundu, došlo opětovnému „sčítání punkerů“, zároveň ale také k rozšíření agenturní sítě.

„V hodnoceném období bylo získáno ke spolupráci celkem 44 tajných spolupracovníků z toho II. odbor 19 TS oproti plánovaným 17 TS o O-StB 25 TS oproti plánovaným 24 TS. Současně došlo k uložení nebo předání jiné součásti u 32 TS“¹²³

Zároveň je z tohoto vyhodnocení plánu práce 2. odboru S-StB Plzeň patrné, že jen v problematice volné mládeže působili celkem čtyřicet tři tajníspolupracovníci a čtyři důvěrníci, označovaní v materiálech StB jako „prameny“.¹²⁴

Zajímavý především z pohledu nakládání s informacemi, je také údaj ohledně počtu plzeňských punkerů, který se podle vyjádření StB sice zvýšil, což samozřejmě nelze vyložit jako příklad dosaženého úspěchu, ale díky provedeným opatřením nejsou údajně tak aktivní jako v minulosti, což už úspěchem je:

„Na úseku propagátorů Punk Rocku bylo cestou vynucených styků přistupováno k uplatňování individuální a generální prevence a zamezováno tvorbě organizovaných struktur. Ve spolupráci se státními orgány je zamezováno hudebním skupinám propagujícím tento směr ve vystupování na veřejnosti. Do konce roku 1985 bylo zmapováno 165 stoupenců hnutí Punk Rock, avšak počet aktivních stoupenců byl na základě přijímaných zpravodajských opatření snížen, řada osob na jejich základě přestala tento směr vyznávat.“¹²⁵

¹²¹ Podrobně zpracováno v publikaci: PETROVÁ, Jana. *Zapomenutá generace 80. let 20. století: nezávislé aktivity a samizdat na Plzeňsku*. Jana Petrová ve spolupráci se Sdružením občanů Exodus: Plzeň, 2009. ISBN 978-80-254-4112-1.

¹²² ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 450. *Vyhodnocení plánu práce 2. odb. S-StB Plzeň pro rok 1984*.

¹²³ ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 451. *Vyhodnocení plánu práce 2. odb. S-StB Plzeň pro rok 1985*.

¹²⁴ Tamtéž.

¹²⁵ Tamtéž.

Jen na základě údajů z 2. odboru S-StB Plzeň se tedy počet příznivců punku zvýšil ze sto dvaceti pěti v roce 1983 na sto šedesát pět v roce 1985, tedy téměř o jednu třetinu během dvou let. Nehledě na to, že skutečný počet příznivců punku v západních Čechách mohl být mnohem vyšší, ne každého totiž musela mít S-StB Plzeň nutně ve své evidenci.

Vyhodnocení plánu práce z roku 1986 přináší z hlediska dění na plzeňské neoficiální hudební scéně dvě nové a pro další vývoj podstatné informace. Poprvé je zde zmíněn Jan Rampich, který se stal častým terčem aktivit příslušníků StB a VB hlavně v následujících letech, a to především jako signatář Charty 77, kterou podepsal v roce 1985, ale také jako neúnavný organizátor punkových koncertů a autor samizdatových článků, a pozornost je zde nově věnována také undergroundovým srazům na statku ve Služetíně na Karlovarsku, které byly nakonec zlikvidovány tím, že statek byl v roce 1987 vyvlastněn. Dění ve Služetíně v roce 1986 je S-StB komentováno následovně:

„V současné době je dokončováno dokumentováno protispolečenské jednání osob zúčastněných na srazech mládeže ve Služetíně, okr. K. Vary, dne 13. 9. a 25. 10. 1986. 12 osob bylo protokolárně vyslechnuto, a tak dokumentována tr. činnost jednoho z hlavních organizátorů srazů.“¹²⁶

Výsledkem těchto výsledků bylo trestní stíhání právě jednoho z organizátorů za „tr, činy výtržnictví a hanobení národa, rasy a přesvědčení podle §§ 202 a 198 trest. zákona (veřejně spálil vlajku SSM a vystupoval proti činnosti SSM).“¹²⁷

Na konci června 1986 se konala porada náčelníků 2. odborů správ StB a následující rok v září byl na plzeňské S-StB vypracován dokument s označením „pro služební potřebu“, ve kterém je vyhodnoceno plnění hlavních úkolů, které byly na této poradě uloženy. Zřejmě právě v souvislosti s plněním těchto úkolů proběhla v roce 1987 řada akcí StB namířených proti příznivcům punku, undergroundu a některé se dotkly i zábavových kapel. Zároveň StB zaměřila svoji pozornost na učně, takže opět se v tomto roce objevují zprávy o poslechu a kopírování nelegálních nahrávek Krylových písní na internátech a opatřeních vůči učňům, kteří se tímto provinili.¹²⁸

Služetínský statek Daniela Mráze, na kterém čas od času probíhaly výstavy a koncerty za účasti i plzeňských kapel se stal pro plzeňskou StB jedním z prvořadých cílů:

¹²⁶ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 452. *Vyhodnocení plánu práce 2. odb. S-StB Plzeň pro rok 1986.*

¹²⁷ Tamtéž.

¹²⁸ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 453. *Vyhodnocení plánu práce 2. odb. S-StB Plzeň pro rok 1987.*

„Vliv CH-77 na mládež byl zjištěn v kulturní oblasti při nelegálním srazu mládeže ve Služetině na okr. Karlovy Vary a v Plasích na okr. Plzeň-sever spočívající v propagaci dekadentních malířských směrů a produkci úpadkových hudebních směrů (UH), které produkovaly nelegální hudební skupiny z Prahy, Žatce, Č. Budějovic, Mariánských Lázní a Plzně. Členové těchto skupin se rekrutují z příznivců CH-77 a UH. V součinnosti s ONV Karlovy Vary byla přijata opatření k vyvlastnění objektu (MRÁZ Daniel), kde k nelegálním srazům mládeže ve Služetině docházelo.“¹²⁹

Do konce roku 1987 k vyvlastnění služetiného statku skutečně došlo. I v samotné Plzni a blízkém okolí proběhla v průběhu roku 1987 řada zásahů, a to jak proti pořádání koncertů a srazů, tak proti jednotlivcům. Terčem častého obtěžování ze strany VB a StB se stal Jan Rampich. Jen ve vyhodnocení plánu práce 2. odboru S-StB Plzeň za rok 1987 se jím plzeňská S-StB zaobírá v různých souvislostech celkem v šesti případech. Zároveň jsou tyto případy reportovány na 3. odbor X. správy SNB, což svědčí o důležitosti, kterou v Plzni Janu Rampichovi na S-StB přisuzovali.¹³⁰ V roce 1985 podepsal Chartu 77, účastnil se řady koncertů a setkání, sám mnohé pořádal, přispíval do samizdatu.

„V problematice MLÁDEŽ v rámci rozpracování celostátního projektu ODPAD bylo zjištěno, že hlavní představitel PUNK ROCKU v Zpč. kraji RAMPICH Jan udržuje nadále důvěrné styky se signatářem CH-77 ŽUFANEM Václavem. V měsíci srpnu od jmenovaného získal nelegálně vydávaný časopis s názvem „10 let gramodesky“, který obsahuje informace a rozborů hnutí PUNK ve světě i v ČSSR, adresy osob z KS propagujících PUNK apod. V uvedeném časopise má RAMPICH zveřejněn článek pojednávající o historii PUNK na Plzeňsku.“¹³¹

Tím jedním konkrétním činem, kterým se Jan Rampich dostal ještě více do popředí zájmu VB a StB, byla jeho reakce na neustálé obtěžování jeho samotného i ostatních plzeňských punkerů ze strany hlídek VB. V dubnu 1987 totiž odeslal stížnost na chování příslušníků VB adresovanou prezidentovi ČSSR Gustávu Husákovi, kterou podepsalo několik desítek lidí.¹³² O měsíc později odeslal tentýž dopis na Federální ministerstvo vnitra.¹³³ Z dnešního pohledu relevantní forma protestu občana, který je přesvědčen, že se jemu a jeho přátelům děje od státních bezpečnostních složek bezpráví, a tak se formou dopisu a petice odvolává

¹²⁹ ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 453. *Vyhodnocení plánu práce 2. odb. S-StB Plzeň pro rok 1987.*

¹³⁰ Tamtéž.

¹³¹ Tamtéž.

¹³² Viz. Příloha 11.

¹³³ Viz. Příloha 12.

k představitelům tohoto státu, vyvolala reakci odpovídající povaze režimu, který v Československu v 80. letech panoval. Stížnost byla prošetřena inspekcí náčelníka KS SNB Plzeň a shledána neopodstatněná. Jan Rampich podal stížnost i na toto usnesení inspekce náčelníka KS SNB Plzeň. Ta byla zamítnuta náměstkem vojenského obvodového prokurátora jako nedůvodná, s tím že proti tomuto usnesení zákon už žádnou další stížnost nepřipouští. Vše bylo vyřízeno vcelku rychle, konečné zamítnutí je datováno k 11. listopadu 1987.¹³⁴

Celý případ byl i medializován. Článek v *Západočeské pravdě*, která byla pod kontrolou státních orgánů, přinesl o Janu Rampichovi dehonestující článek nazvaný *Jeden z nich*.¹³⁵ Reakcí byla petice na Rampichovu podporu. Ta ovšem už prostor v oficiálním tisku nedostala, vyšla v západočeském samizdatu Stres.¹³⁶ Zároveň ale Jan Rampich nepřestával být sledován plzeňskou StB, jak dokládají i denní informace ze S-StB Plzeň, kde se právě v roce 1987 jeho jméno objevuje častěji než v předchozím roce a tyto informace jsou nově zařazeny do problematiky „nepřátelské osoby“.¹³⁷ Kromě těchto denních zápisů figuruje jméno Jana Rampicha ve všech čtvrtletních hlášeních za rok 1987, které plzeňská S-StB pravidelně předávala na 3. odbor X. správy SNB do Prahy. Ta jsou ovšem velmi rozporuplná. Především v hodnocení Rampichova vlivu na ostatní punkery v Plzni. Zatímco ve druhém čtvrtletí je jeho vliv hodnocen jako zanedbatelný, v závěru roku má být nebezpečný právě tím, že ovlivňuje mladou generaci.¹³⁸ Teprve v průběhu roku 1988 zájem plzeňské StB o Jana Rampicha pravděpodobně slábně, alespoň dle zatím dostupných pramenů, kde se v porovnání s rokem 1987 jeho jméno objevuje méně často.

3.3 Plzeňské kapely v závěru 80. let (1987-1989)

Především první část druhé poloviny 80. let tedy rozhodně nebyla pro dění na plzeňské neoficiální hudební scéně příznivější než předchozí roky. K zákazům kapel a rušení koncertů docházelo přinejmenším ve stejné míře jako v roce 1983, kdy byl zahájen celostátní projekt ODPAD. Bylo to dáno i tím, že tato akce StB byla vlastně neúspěšná. Počet kapel i uskutečněných akcí neustále narůstal, a přestože v souvislosti s tím přibývalo i zákazů, režimu

¹³⁴ Viz. Příloha 13.

¹³⁵ VANĚK, Miroslav. *Byl to jenom rock'n'roll?: hudební alternativa v komunistickém Československu 1956-1989*. Academia: Praha, 2010. ISBN 978-80-200-1870-0, s.599.

¹³⁶ Viz. Příloha 14.

¹³⁷ ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 1160. *Denní informace ze S-StB Plzeň (květen-prosinec 1987)*.

¹³⁸ ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 544. *Vyhodnocení bezpečnostní situace po linii 3. odboru v jednotlivých krajích (1.- 4. čtvrtletí 1987)*.

se nepodařilo tento trend utlumit. V tomto ohledu byl vývoj v Plzni stejný jako v rámci celého Československa. V roce 1987 aktivita státních orgánů proti neoficiální hudební scéně v Plzni dosáhla svého druhého vrcholu. Ve vyhodnocení činnosti 2. odboru S-StB za rok 1987 jsou uváděna opatření proti skupinám GARDE, ODYSSEA, CODA, což byly do té doby povolené zábavové kapely, které s punkem či undergroundem neměly co do činění, dále proti undergroundovým THE SUŘÍK, a také proti koncertům či srazům ve Starém Plzenci, Předenicích, Sokolově, Sušici, Kornaticích na Rokycansku, Útušicích, Plasech, Horní Bříze a Nýřanech.¹³⁹ A že se tyto zásahy mohly týkat i středoškoláků dokládá informace o neúspěšném pokusu studentů plzeňského gymnázia založit si kapelu. Vedoucí budoucí kapely byl podle těchto údajů ročník 1972, tedy v roce 1987, kdy se o jeho činnost začala zajímat StB, mu bylo patnáct let.

„Operativními prostředky byl získán poznatek, že 4 členná skupina mládeže veřejně vyvěsila plakát oznamující, že založili Spead Metalovou hudební skupinu Hroboso. Dále vyzývali zájemce o členství v klubu uvedené skupiny a požadovali zasílání finančního příspěvku na činnost. Provedeným PRO se členy skupiny za přítomnosti pedagogického pracovníka byla závadová činnost plně dokumentována. Vzhledem k tomu, že všichni členové skupiny jsou problémoví studenti gymnázia J. Fučíka v Plzni, bude vedením školy přijato vlastní výchovné opatření. Skupina od další negativní činnosti upustila.“¹⁴⁰

Přes všechna snahu S-StB Plzeň plnit úkoly dané projektem ODPAD se ale plzeňská neoficiální hudební scéna v závěru 80. let neustále rozrůstala. Přibývalo kapel i jejich příznivců. Mezi skupiny jejichž vznik spadá právě do tohoto období, patří KUDY KAM, CHRONICKÁ NEVINNOST, VELKÝ ŽERT, SMÍŠENÉ POCITY, POŽÁR MLÝNA, JAZZOVÁ RÝMA, PO ČTYŘECH, GIGANTICKÁ PAUZA.¹⁴¹ Dál také fungovaly některé starší kapely, kterým se podařilo svoji existenci v průběhu 80. let uhájít: BRADAVICE, ZNOUZECTNOST, OPM a zákazy stíhaný THE SUŘÍK. Kromě uvedených kapel ale vznikala i zanikala řada dalších, byť často se mohlo jednat jen o krátkodobé pokusy, které ke vzniku skutečně fungující kapely nakonec nevedly.

V průběhu roku 1989 množství informací ohledně plzeňských kapel v dostupných materiálech Archivu bezpečnostních složek, Státního oblastního archivu v Plzni i Archivu města Plzně

¹³⁹ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 453. *Vyhodnocení plánu práce 2. odb. S-StB Plzeň pro rok 1987.*

¹⁴⁰Tamtéž.

¹⁴¹PETROVÁ, Jana. *Zapomenutá generace 80. let 20. století: nezávislé aktivity a samizdat na Plzeňsku.* Jana Petrová ve spolupráci se Sdružením občanů Exodus: Plzeň, 2009. ISBN 978-80-254-4112-1.

rapidně klesá. V posledním roce svého trvání komunistický režim v Československu i jeho bezpečnostní složky v Plzni byly přeci jen nuceny věnovat se odlišné problematice, která již ale úzce souvisela s jejich vlastním zánikem.

4 Didaktické možnosti tématu

Téma vývoje na neoficiální hudební scéně 80. let v Plzni nese výrazný didaktický potenciál. Kromě příspěvku k soudobým regionálním dějinám a k vývoji populární hudby v 80. ale i v 70. letech minulého století, přináší ukázkou odlišného vnímání role jednotlivce ve společnosti, pro kterou individualita představovala potenciální hrozbu. V neposlední řadě na příkladu realizace státního projektu ODPAD nabízí konkrétní příklady postupů StB vůči mladým lidem v Plzni v posledním desetiletí komunistického režimu v Československu. Současně je také možné se zaměřit se na každodennost v období normalizace.

Při hledání možností zařazení tohoto tématu do výuky jsem se soustředil především na Rámcově vzdělávací program pro základní vzdělávání a také pro gymnázia. V obou dokumentech jsem našel nejvíce prostoru pro realizaci výuky v předmětech dějepis, hudební výchova respektive hudební obor a výchova k občanství respektive občanský a společenskovední základ. Zároveň zde existuje prostor pro realizaci v průřezovém tématu výchova demokratického občana v případě základního vzdělávání a určité možnosti přináší i průřezové téma myšlení v globálních souvislostech v případě gymnázií.

Za účelem získání příležitosti realizovat výuku v praxi jsem studoval školní vzdělávací plány některých základních i středních škol v regionu. Přestože toto téma do nich nebylo zařazeno, získal jsem možnost realizace na Církevním gymnáziu v Plzni. Nutno dodat, že pro získání objektivní informace o skutečném počtu škol, které se tématu plzeňské neoficiální hudební věnují, bude potřeba provést důkladné šetření, například formou dotazníku. V tuto chvíli není možné uvést ověřené údaje.

Výuka na církevním gymnáziu proběhla v únoru 2018. Po poradě s vyučujícím jsem zvolil blokovou výuku v rozsahu třech vyučovacích hodin. Věk studentů se pohyboval mezi čtrnácti a patnácti lety, jednalo se o kvartu gymnázia. Počet studentů přesáhl třicet v každé skupině, výuka proběhla dvakrát, tento ročník je na církevním gymnáziu rozdělen do dvou tříd.

Hlavní vzdělávací cíle:

Studenti:

- vysvětlí pojem neoficiální hudební scéna a charakterizují vztah tehdejšího režimu k jejím zástupcům
- uvedou tři příklady hudebních skupin a jednu vybranou stručně charakterizují po hudební stránce

- na konkrétním příkladu charakterizují postup bezpečnostních složek proti zástupcům neoficiální hudební scény
- dokážou věcně argumentovat v diskusi na téma možnosti hudebních skupin v 80. letech v Plzni:
 - Nebylo snadnější vyhovět požadavkům režimu?
 - Proč v těchto podmínkách hrát / nehrát?
 - Srovnání s dnešní situací

Bloková výuka v tomto případě umožňovala výrazný interdisciplinární přesah bez nutnosti věnovat se v hlavní míře buď jen historickým, nebo hudebním souvislostem a zároveň bylo možné soustředit se i na principy aktivního občanství a postavení jedince v (ne)demokratické společnosti.

Hlavním výstupem byl studenty vytvořený text písně, na kterém pracovali ve čtyř a pětičlenných skupinách. Někteří, především nehudebníci, pak píseň zahráli na pro tuto potřebu speciálně naladěné hudební nástroje – elektrickou kytaru a baskytaru a africký buben djembe.¹⁴² Studenti si vyzkoušeli, že je možné provozovat hudbu i bez předchozích zkušeností či hudebního vzdělání, podobně jako první kapely neoficiální hudební scény v 80. letech. Nejdůležitějším momentem této aktivity je okamžik, kdy si studenti uvědomí, že právě tato jejich činnost, díky které vytvořili svoji vlastní píseň, mohla být v 80. letech hodnocena jako nezákonná, pokud by měli ambice tuto svoji tvorbu prezentovat na veřejnosti.

Další výstup pak představuje koláž z plakátů vytvořených studenty, které inzerují koncerty tehdejších kapel.¹⁴³ Na plakátech jsou uvedena i skutečná místa, kde se tehdy v Plzni hrálo. Podstatou aktivity je v tomto případě moment překvapení, poté co studenti v následné diskusi zjistí, že pokud by byli součástí neoficiální scény a svůj koncert inzerovali tímto způsobem, z největší pravděpodobností by se neodehrál z důvodu zásahu bezpečnostních složek.

Tyto aktivity studentů byly ve výuce střídány úseky, kde hlavní roli hrálo mluvené slovo vyučujícího v souvislosti s výukovou prezentací v aplikaci PowerPoint.¹⁴⁴

Možnosti didaktického využití tématu neoficiální hudební scény jsou mnohem širší. Využitelnost nejen této problematiky ve vyučovacím procesu narůstá v případech, kdy se

¹⁴² Nahrávky ve formátu mp3 jsou součástí příloženého CD.

¹⁴³ Viz. Příloha 16.

¹⁴⁴ Ukázka prezentace Viz. Příloha 17. Celá výuková prezentace v aplikaci PowerPoint je součástí příloženého CD.

vyučujícímu podaří z prvního pohledu velmi úzké a okrajové téma vhodně propojit s dalšími často jen zdánlivě nesouvisejícími vzdělávacími obsahy.

ZÁVĚR

V závěru 70. let je nastupující generace náctiletých ovlivněná hudbou pronikající k nim přes železnou oponu a někteří z nich se pokouší zakládat první kapely. V souvislosti s vývojem populární hudby ve světě a určitým zpožděním daným právě izolací Československa se jednalo podobně jako v ostatních regionech o kapely, jejichž hudba vyrůstala především z punkových a novovlnných základů. Ovšem ve srovnání s jinými kraji a především Prahou, těch ryze novovlnných kapel bylo na Plzeňsku pomálu. Zároveň zde již od 70. let existovalo několik kapel z oblasti undergroundu se specifickým projevem typickým právě český underground. V průběhu 80. let docházelo k dalšímu stylovému rozrůznění, především v okruhu původně punkových kapel. Objevuje se hardcore, u některých skupin jsou patrné folkové vlivy, u dalších převažuje nadsázka a recese nad stylovou vyhraněností. V závěru dekády vzniká i několik kapel, které přicházejí s hudbou založenou především na metalových základech.

Drtivá většina těchto kapel stála po celá 80. léta vně státem regulovaného kulturního dění, a tvořila tak neoficiální hudební scénu. Zároveň platí, že ačkoliv některé z nich usilovaly o legitimizaci své činnosti, nebylo jim to ze strany úřadů umožněno. Od roku 1983 až do listopadu 1989 probíhala celostátní akce StB nazvaná ODPAD, jejímž cílem bylo eliminovat činnost právě punkových a novovlnných kapel. Současně už od 70. let zůstával v platnosti obdobný projekt StB s názvem KAPELA, namířený proti undergroundu. A protože většina plzeňských kapel 80. let vyrůstala z punkových kořenů a další se řadily k undergroundu, zůstaly kapely tohoto ražení po celé sledované období v nepovolené sféře hudebního dění. Společně s kapelami se častým cílem VB a StB stávaly také jejich příznivci a organizátoři koncertů. Ti všichni tvořili plzeňskou neoficiální hudební scénu 80. let, kterou přes skromné začátky tvořilo v druhé polovině dekády v rámci západních Čech několika set především mladých lidí.

V činnostech StB měl v 80. letech vyšší prioritu celostátní projekt ODPAD, hlavní zásahy v akci KAPELA proběhly již v předchozím desetiletí. Úkoly v projektu ODPAD plnil 2. odbor S-StB v Plzni, v jednotlivých okresech prostřednictvím O-StB, vše v součinnosti s útvary VB a také úřady, které povolovaly a dohlížely provozování kulturních akcí. Součástí plnění těchto úkolů byla i tzv. kontrarozvědná ochrana školní mládeže, především učňů. Nadřízeným orgánem, který činnosti jednotlivých krajských správ StB v projektu ODPAD řídil a kterému

náčelník 2. odboru S-StB Plzeň pravidelně vykazoval průběh celé akce, byl 3. odbor X. správy SNB se sídlem v Praze.

Zásahy StB se odehrávaly formou tzv. profylakticko-rozkladných a preventivně-výchovných opatření, která nabývala různých konkrétních forem od individuálních pohovorů, k zamezení přijetí ke studiu, vyloučení ze studia či rozvázání pracovního poměru. Mezi tato opatření patřilo také rozeznání kulturní akce, hudebního festivalu nebo koncertu. Zároveň StB posilovala agenturní síť, po celé období je patrná snaha infiltrovat se do prostředí mladé generace prostřednictvím tajných spolupracovníků a důvěrníků. Plzeňská S-StB byla nejaktivnější v roce 1983, kdy byla akce ODPAD vyhlášena a také v roce 1987, zřejmě v souvislosti s novými instrukcemi z 3. odboru X. správy SNB a také s nárůstem počtu plzeňských kapel a jejich příznivců.

Samotný projekt byl prvotně namířen především proti známým pražským novovlnným kapelám první poloviny 80. let, které v té době oficiálně vystupovaly, s cílem odebrat jim status oficiálních hudebních skupin, zakázat je. Svým celostátním charakterem byl ale projekt ODPAD namířen i do regionů, kde ovšem podobné kapely existovaly pouze okrajově či neoficiálně, tak jako tomu bylo v Plzni a západních Čechách. Zde docházelo k situacím, kdy byly zakazovány rockové kapely hrající na zábavách, jejichž tvorba neměla s novou vlnou či punkem nic společného. A v souladu s cílem předcházet vzniku nových skupin se StB na Plzeňsku zaměřovala i na kapely, které teprve vznikaly a byly tvořené i žáky posledních ročníků základních škol.

V rámci akce ODPAD zaměřovala StB svoji pozornost i na jednotlivce, většinou aktivní příznivce některé hudební skupiny nebo organizátory koncertů. Jejich činnost byla pak v hodnocení StB často dávána do souvislosti s politickou opozicí vůči režimu, mohli být oficiálně označeni za nepřátelské osoby a neoprávněně kriminalizováni. V plzeňském kontextu se této v souvislosti jedná především o Jana Rampicha, který se kvůli svým aktivitám na neoficiální hudební scéně, a především kvůli svému občanskému postoji stal ve druhé polovině 80. let častým terčem obtěžování ze strany plzeňských bezpečnostních složek.

Až v úplném závěru 80. let se aktivita StB v projektu ODPAD na Plzeňsku významně snižuje a naopak počet stále ještě neoficiálních kapel a jejich příznivců výrazně narůstá. Řada z nich po roce 1989 formovala nově vznikající plzeňskou klubovou scénu a některé se v 90. letech zapojily i do širšího hudebního mimo plzeňský region.

Téma neoficiální hudební scény nese výrazný didaktický potenciál s možnostmi širokých interdisciplinárních přesahů. Míra jeho využitelnosti ve vyučovacím procesu na základních a středních školách vzrůstá v případě, že je vhodně propojeno s dalšími vzdělávacími obsahy.

RESUMÉ

The master's thesis deals with the unofficial music scene of the 1980s in the region of Western Bohemia and its clashes with the Communist regime. At the beginning of this project there is explained the initial situation of popular music in the region in the late 1970s and early 1980s. Then the development on the local unofficial popular music scene of the 1980s is described. The prime focus of this master's thesis is to clarify the course of nationwide project of State Security Service called 'ODPAD' in West Bohemian region and its impact on local unofficial bands. The aim of the 'ODPAD' project was to eliminate punk and new wave music bands in Czechoslovakia. The description of particular interventions of State Security Service against the bands, the meetings of their supporters and against individuals is included in the thesis as well as the analysis of the methods used by State Security Service to perform the tasks in the 'ODPAD' project.

The main sources of information regarding the topic of this master's thesis were drawn from the Archive of Security Departments in Prague and Brno Kanice, the State Regional Archive in Pilsen and the Archive of the City of Pilsen. Further information was provided by participants of the process during interviews. Another important source of information was found in articles in samizdat magazines.

PRAMENY A LITERATURA

A. ARCHIVNÍ PRAMENY

Archiv bezpečnostních složek

ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 1160. *Denní informace ze S-StB Plzeň (květen-prosinec 1987).*

ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 450. *Vyhodnocení plánu práce 2. odb. S-StB Plzeň pro rok 1984.*

ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 451. *Vyhodnocení plánu práce 2. odb. S-StB Plzeň pro rok 1985.*

ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 452. *Vyhodnocení plánu práce 2. odb. S-StB Plzeň pro rok 1986.*

ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 453. *Vyhodnocení plánu práce 2. odb. S-StB Plzeň pro rok 1987.*

ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 544. *Vyhodnocení bezpečnostní situace po linii 3. odboru v jednotlivých krajích (1.- 4. čtvrtletí 1987).*

ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 695. *Pracovní plán 3. odboru X. správy SNB na rok 1983.*

ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 697. *Celostátní porada s náčelníky oddělení 2. odborů S-StB na 3. odboru X. s. SNB dne 27. 10. 1983.*

ABS, př. č. 2106-2124. *Zhodnocení plnění ročního prováděcího plánu OS SNB Klatovy 1983.*

ABS, př. č. 2106-2124. *Vyhodnocení ročního prováděcího plánu OS SNB Plzeň-jih za rok 1983.*

ABS, př. č. 2106-2124. *Vyhodnocení ročního prováděcího plánu OS SNB Rokycany za rok 1983.*

ABS, př. č. 2106-2124. *Roční plán OS SNB Rokycany na rok 1984.*

ABS, př. č. 2106-2124. *Roční plán správy StB Plzeň na rok 1984.*

ABS, př. č. 2106-2124. *Vyhodnocení plnění RPP SVB za uplynulé období roku 1983 a návrhy úkolů v oblasti služební činnosti VB pro rok 1984.*

ABS, př. č. 2106-2124. *Vyhodnocení ročního plánu MS SNB Plzeň za rok 1983.*

ABS, př. č. 2106-2124. *Vyhodnocení ročního plánu MS SNB Plzeň za rok 1984.*

ABS, př. č. 2106-2124. *Vyhodnocení ročního plánu OS SNB Cheb za rok 1984.*

ABS, př. č. 2106-2124. *Vyhodnocení ročního plánu OS SNB Rokycany za rok 1984.*

ABS, př. č. 2106-2124. *Vyhodnocení služební činnosti správy StB Plzeň, 1983.*

Státní oblastní archiv v Plzni

SOA Plzeň, fond KV KSČ, kar 256. *Charakteristika bezpečnostní situace v Západočeském kraji za období od 1. 7. 1983 do 31. 12. 1983.*

SOA Plzeň, fond KV KSČ, kar 259. *Charakteristika bezpečnostní situace v Západočeském kraji za období od 1. 7. 1983 do 31. 12. 1983.*

SOA Plzeň, fond ZKNV, kar 268. *Komise ochrany veřejného pořádku (21. 1. 1980-26. 5. 1982).*

SOA Plzeň, fond ZKNV, kar 269. *Komise ochrany veřejného pořádku (24. 6. 1982-12. 12. 1984).*

SOA Plzeň, fond ZKNV, kar 281. *Komise kultury (24. 11. 1976-2. 12. 1986).*

SOA Plzeň, fond ZKNV, kar VV303. *Povolovací řízení burz knih a gramofonových desek. 1985.*

SOA Plzeň, fond ZKNV, N3. *Charakteristika bezpečnostní situace v Západočeském kraji za období od 1. 7. 1981 do 31. 12. 1983.*

Archiv města Plzně

AmP, fond Parku kultury a oddechu Plzeň, inv. č. 261. *Oznámení o konání závěrečných zkoušek pro účastníky školení beatových souborů v roce 1979.*

AmP, fond Parku kultury a oddechu Plzeň, inv. č. 263/2. *Metodický pokyn k jednotnému výkladu směrnic při provozování činnosti lidových hudebníků v Západočeském kraji, 1975.*

ÚSTNÍ PRAMENY

Rozhovor Miroslava Vaňka (vedoucí COH při ÚSD AV ČR) s Ladislavem Rottem (redaktor ČRo Plzeň, autor knih o plzeňském rocku), datum a místo neuvedeno. Přepis rozhovoru uložen ve Sbírkách rozhovorů COH v Praze, Vlašská 9.

Rozhovor Miroslava Vaňka (vedoucí COH při ÚSD AV ČR) s Vojtěchem Lindaurem (hudební publicista), datum a místo neuvedeno. Přepis rozhovoru uložen ve Sbírkách rozhovorů COH v Praze, Vlašská 9.

Rozhovor Petra Šilhánka (student FPe ZČU v Plzni) s Karlem Boušou (člen strakonických kapel Telex, Carlos And His Coyotes), dne 10. 3. 2016 ve Strakonících. Přepis rozhovoru uložen v soukromém archivu autora.

Rozhovor Petra Šilhánka (student FPe ZČU v Plzni) s Petrem Démou Škabradou (člen plzeňské skupiny Znouzectnost), dne 9. 2. 2016 v Plzni. Přepis rozhovoru uložen v soukromém archivu autora.

Rozhovor Petra Šilhánka (student FPe ZČU v Plzni) s Radkem Diestlerem (hudební publicista), dne 22. 3. 2016 v Plzni. Přepis rozhovoru uložen v soukromém archivu autora.

B. CITOVANÉ PUBLIKACE

DRNEK, Jan, EISENHAMMER, Jan. *The Suřík: vznik a dějiny legendy plzeňského undergroundu: sepsáno dle osobních záznamů Jana Eisenhammera.* Občanské sdružení Street: Plzeň, 2015. ISBN 978-80-904746-1-1.

FUCHS, Filip. *Kytary a řev aneb Co bylo za zdí*. Papagájův hlasatel: Říčany u Brna, 2002.

CHADIMA, Milan. *Alternativa I. Od rekvalifikací k „Nové“ vlně se starým obsahem. Svědectví o českém rocku sedmdesátých let*. Galén: Praha, 2015. ISBN 978-80-7492-203-9.

MACHOVEC, Martin, NAVRÁTIL, Pavel, STÁREK František (eds.). *"Hnědá kniha" o procesech s českým undergroundem*. Ústav pro studium totalitních režimů: Praha, 2012. ISBN 978-80-87211-74-8, s. 102-131.

PETROVÁ, Jana. *Zapomenutá generace 80. let 20. století: nezávislé aktivity a samizdat na Plzeňsku*. Jana Petrová ve spolupráci se Sdružením občanů Exodus: Plzeň, 2009. ISBN 978-80-254-4112-1.

ROTT, Ladislav. *50 let bigbitu v Plzni 1962-2012. Takto hráli, když jim stály davy pod pódiem*. Region All: Plzeň, 2012. ISBN 978-80-904310-7-2.

VANĚK, Miroslav. *Byl to jenom rock'n'roll?: hudební alternativa v komunistickém Československu 1956-1989*. Academia: Praha, 2010. ISBN 978-80-200-1870-0.

VLČEK, Josef, OPEKAR, Aleš. *Excentrici v přízemí: nová vlna v Čechách - příběh dušičkový*. Panton: Praha, 1989.

ŽÁČEK, Pavel. *Přísně tajné: státní bezpečnost za normalizace: vybrané směrnice a metodické pokyny politické policie z let 1978-1989*. Votobia: Praha, 2001. ISBN:80-7220-108-5.

C. PERIODIKA

RAMPICH, Jan. *Historie punk rockového hnutí v Plzni*. In: *The 10 Years Flexi-Disc*, samizdat, 1987.

D. ABSOLVENTSKÉ PRÁCE

ČADA, Pavel. *Možnosti zkvalitňování práce s agenturou při kontrarozvědne ochraně tzv. „volné mládeže“*. Diplomová práce, Fakulta StB VŠ SNB: Praha 1983, vedoucí diplomové práce Bohumír Molnár.

PĚKNÁ, Barbora. *LP deska jako symbol svobody*. Bakalářská práce, FHS UK: PRAHA, 2014, vedoucí bakalářské práce Miroslav Vaněk.

E. INTERNETOVÉ ZDROJE

Bossanova. *Bigbit. Internetová encyklopedie rocku*. Dostupné z URL: <<http://www.ceskatelevize.cz/speciaily/bigbit/kapely/1520-bossanova/>>[cit. 2018-06-10].

Daniel „Dan“ Mráz. *Fenomén Underground*. [online] Dostupné z URL:<<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10419676635-fenomen-underground/413235100221001-ve-stinu-zelezne-opony/8696-daniel-dan-mraz/>> [cit. 2018-06-10].

Petice z Klatov za Jana Rampicha. *Stres. Západočeský občasník New Dissent*. [online] Dostupné z URL: <http://scriptum.cz/soubory/scriptum/stres/stres_1989_02_ocr.pdf>[cit. 2018-06-10].

Plzeň a okolí. *Bigbit. Internetová encyklopedie rocku*. Dostupné z URL: <<http://www.ceskatelevize.cz/speciaily/bigbit/clanky/184-plzen-a-okoli>>[cit. 2018-06-10].

Roman Holý. *Monkey Business*. [online] Dostupné z URL: <<http://www.monkeybusiness.cz/>>[cit. 2018-06-10].

Rozhovor: Představení kapely Bradavice. *Plzeňské kapely*. [online] Dostupné z URL: <<https://www.plzenskekapely.cz/clanky/rozhovory/predstaveni-kapely-bradavice-11-2014/>>[cit. 2018-06-10].

TOMEK, Prokop. *Prevence, profylaxe a výchova v pojetí Státní bezpečnosti*. [online] Dostupné z URL: <<https://www.abscr.cz/data/pdf/sbornik/sbornik5-2007/kap04.pdf>>[cit. 2018-06-10].

Vejce. *Rock Memories*. Dostupné z URL: <<http://rockmemories.cz/rock-memories/vejce>>[cit. 2018-06-10].

Základní údaje. *Obec Plískov*. [online] Dostupné z URL: <<http://www.pliskov.cz/zakladni-udaje/>>[cit. 2018-06-10].

SEZNAM PŘÍLOH

1. Program školení beatových souborů

AmP, fond Parku kultury a oddechu Plzeň, Městské kulturní středisko. *Program školení beatových souborů.*

2. Školení beatových souborů – docházkový arch

AmP, fond Parku kultury a oddechu Plzeň, Městské kulturní středisko. *Školení beatových souborů – docházkový arch.*

3. Oznámení o konání povinné zkoušky pro účastníky školení

AmP, fond Parku kultury a oddechu Plzeň, Městské kulturní středisko. *Oznámení o konání povinné zkoušky pro účastníky školení.*

4. Otázky pro členy beatových souborů

AmP, fond Parku kultury a oddechu Plzeň, Městské kulturní středisko. *Otázky pro členy beatových souborů.*

5. Průkaz posluchače školení beatových souborů

Archiv města Plzně, fond Parku kultury a oddechu Plzeň, Městské kulturní středisko. *Průkaz posluchače školení beatových souborů.*

6. Otázky pro vedoucí souboru lidových hudebníků

Archiv města Plzně, fond Parku kultury a oddechu Plzeň, Městské kulturní středisko. *Otázky pro vedoucí souboru lidových hudebníků.*

7. Oprávnění k uměleckému vedení souboru lidových hudebníků

Archiv města Plzně, fond Parku kultury a oddechu Plzeň, Městské kulturní středisko. *Oprávnění k uměleckému vedení souboru lidových hudebníků.*

8. Program porady na 3. odboru X. správy SNB 27. října 1983

ABS, fond X. správy SNB, inv. č. 697. *Celostátní porada s náčelníky oddělení 2. odborů S-StB na 3. odboru X. s. SNB dne 27. 10. 1983.*

9. Titulní strana samizdatu *The 10 Years Flexi-Disc* z roku 1987

The 10 Years Flexi-Disc, samizdat, 1987.

10. Povolovací řízení burz knih a gramofonových desek

SOA Plzeň, fond ZKNV, kar VV303. *Povolovací řízení burz knih a gramofonových desek. 1985.*

11. Dopis Jana Rampicha prezidentu republiky

ABS, př. č. 2613. *Stížnost Jana Rampicha na jednání příslušníků MS SNB Plzeň vůči příznivcům hnutí Punk Rock.*

12. Dopis Jana Rampicha na Federální ministerstvo vnitra

ABS, př. č. 2613. *Stížnost Jana Rampicha na jednání příslušníků MS SNB Plzeň vůči příznivcům hnutí Punk Rock.*

13. Spis se stížností Jana Rampicha s poznámkou „Odloženo“

ABS, př. č. 2613. *Stížnost Jana Rampicha na jednání příslušníků MS SNB Plzeň vůči příznivcům hnutí Punk Rock.*

14. Petice na podporu Jana Rampicha

Petice z Klatov za Jana Rampicha. *Stres. Západočeský občasník New Dissent.* [online]
Dostupné z URL: <http://scriptum.cz/soubory/scriptum/stres/stres_1989_02_ocr.pdf>
[cit. 2018-06-20].

15. Koláž studentských prací

16. Ukázka z výukové prezentace v aplikaci PowerPoint

Příloha 1

Program školení beatových souborů

Program školení beatových souborů:

- 26. 2. Úvodní část.
- 12. 3. Řízení kultury v ČSSR.
Rozvoj socialistického životního způsobu
v závěrech XV. sjezdu.
- 26. 3. Specifické rysy působení kultury při výchově
mladé generace.
Vliv hudby na charakter a úroveň společenské
zábavy.
- 17. 4. Odborná přednáška.
- 14. 5. Odborná přednáška.
- 28. 5. Odborná přednáška.
- 4. 6. Mezinárodní situace.
Význam a poslání festivalu politické písně.
Organizační zajištění závěrečných pohovorů.
- 21. 6. Závěr.

Semináře se budou konat v KM Dominik v klubovně
č. 3. Případné změny budou včas oznámeny.

Příloha 2

Školení beatových souborů – docházkový arch

prof. čis.	jméno	evidenční číslo	rok narození	útvár	telefon	profese, funkce	ÚČAS							
							16.1.	17.3.	26.3.	17.4.	14.5.	28.5.	4.6.	18.6.
1	Kolář M.						/	0	/	/	/	/	/	/
2	Hájek V.						/	/	/	/	/	/	/	/
3	Arndt Eduard						-	/	-	-	/	-	-	-
4	Arndt Rado						/	-	-	/	-	-	-	/
5	Chládek František						/	/	-	/	-	-	-	/
6	Líva Josef						/	-	-	-	-	-	-	-
7	Kajmáns Mrs.						/	-	-	-	-	-	-	-
8	Kajmáns Jar.						/	/	/	/	0	/	-	-
9	Kajmáns Počtan					- voj. služba	0	0	0	0	0	0	-	-
10	Liščí Michal					- mimo školu	0	0	0	0	0	0	-	-
11	Šimáčková						/	-	-	-	-	-	-	-
12	Trojan Jindřich						/	/	/	/	-	-	-	-
13	Ando Petr						/	-	-	-	-	-	-	-
14	Grulich Vladimír						/	-	-	-	-	-	-	-
15	Lang Jiří						/	/	/	/	/	0	+	/
16	Nový Vladimír						/	/	/	/	/	0	+	/
17	Kybič Richard						/	/	/	/	/	0	+	/
18	Křimáček Radslav						/	/	/	/	/	0	+	/
19	Čaňpar Jiří						0	0	-	-	-	-	-	-
20	Dalov Jaroslav						-	/	/	-	-	-	-	-
21	Šel Antonín						-	-	/	-	-	-	-	-
22	Kopýtko Karel						0	/	/	-	/	-	-	/
23	Kaštorčí Jaroslav						/	/	-	-	-	-	-	-
24	Štrný Jaroslav						/	/	-	-	-	-	-	-
25	Kučka Milan						/	/	-	-	/	/	-	Vojna
26	Klenka Miroslav						/	/	-	/	-	-	-	-
27	Boholec Antonín						/	/	-	/	/	-	-	-
28	Barman Bohumil					nemoc	-	-	-	/	-	-	-	-
29	Škrtík Petr						-	-	-	-	-	-	-	-
30	Kraus Vladislav						/	/	/	/	/	-	-	-
31	Kapř Miroslav						/	/	-	-	-	-	-	-
32	Červenková Monika						/	-	/	/	0	/	/	-
33	Kabík Ladislav						-	-	-	-	-	-	-	-
34	Kvára František						/	-	-	-	-	-	-	-
35	Roas Jan						-	-	-	-	-	-	-	-
36	Paška Ladislav						/	/	-	-	/	-	-	-
37	Reisí Josef						/	/	-	-	-	-	-	-
poznámky							přítomno /	26						
							nastoupeno 0							
							neomluveno -							

Příloha 3

Oznámení o konání povinné zkoušky pro účastníky školení

Městské kulturní středisko, Nejedlého sady 1, Plzeň

V Plzni dne 5.6.1979

Vážený soudruhu,

poslední lekce školení pro členy beatových seuberů se konala dne 4.6.1979, přesně podle programu, který obdržel každý člen beatového seuberu.

Oznamujeme Vám, že dne 18.6.1979 v 16,30 hod. se konají v ředitelně MKS, Nejedlého sady č.1 povinné zkoušky pro účastníky školení. Každý přinese na zkoušky vypracovanou třístránkovou písemnou práci na téma:

- a/ Co to je socialistický realizmus a jak se s ním setkávám.
/literatura - Saba Šatouk: Běhy realizmu./
- b/ Jak chápou pojetí vedoucí úlohy KSČ v kulturní politice.
- c/ Co obnáší tzv. třetí koš konference v Helsinkách.
/Závěrečný protokol z konference v Helsinkách./

Průkaz o docházce na školení přinést sebou!

Vlasta Ferejťová
ředitelka MKS

Vyřizuje: Chalupová - metodik *Chalupová*
Dopitová - ved. oddělení ZVO

Příloha 4

Otázky pro členy beatových souborů

Otázky pro členy beatových souborů:

1. Vysvětli význam RVHP.
2. Co víš o SNP.
3. Nejvýznamnější politické výročí roku 1979.
4. Ministr kultury ČSR.
5. Hlavní představitelé kraje a města.
6. SALT 2 - / červen Vídeň/
7. V Plzni přežil své dětství a studentská léta komunistický novinář, spisovatel a národní hrdina. Kde to byl a co o něm víš?
8. Vysvětli mezinárodní význam VŘSR.
9. Vyjmenuj alespoň některé státy Varšavské smlouvy.
10. Význam Únera 1948.

Příloha 5

Průkaz lidového hudebníka

Závěrečné hodnocení:

- 1) Společensko politické pohovory:
- 2) Odborné znalosti:
- 3) Písemná práce:

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO
P L Z E Ň

PRŮKAZ
posluchače školení

Historický soukromí
č. 29

Jméno.....

Adresa.....

.....

MAI 10M

Příloha 6

Otázky pro vedoucí souboru lidových hudebníků

1. Od kolika let může LH účinkovat v souboru. /16 let/
2. Od kolika let může LH hrát za úplatu. /18 let /
3. Kdy může LH přestoupit bez souhlasu vedoucího do jiného souboru. / Bez souhlasu od 1.6. - musí dát písemně výpověď do 31.3./
4. Kdy je soubor povinen přihlásit se k nové přehrávce. / Jestliže se změni 1 třetina souboru./
5. Smí soubor pořádat hudební produkce ve vlastní režii. / Nesmí./
6. Kdy je povinen zřizovatel se obrátit na KPFKE se žádostí o zprostředkování. / Vždy jestliže účinkuje více než 3x týdně pro jednoho zřizovatele. KPFKE není povinen zprostředkovat/.
7. Kdy je možno účtovat jízdné a stravné. /Jestliže účinkování není v místě sídla zřizovatele./
8. Kolik procent daně se počítá z výdělku 1.000,- Kčs měsíčně. Jaká daň se počítá z výdělku přes 1.000,- Kčs "
/ 20% příjmu dle tabulky měsíčně - do 25 let tabulky č.5, přeš 25 let " č.3/
9. Kolik je možno počítat za aparaturu za 1 vystoupení. / 0,2% z hodnoty dle soudního odhadu. Z 1.000,- Kčs - 2,-Kčs/
10. Co má mít u sebe vedoucí souboru při produkci. /Blok,pevěření/
11. Co musí vést ved.souboru o každém hudebníkovi. /Evidenční a honorářový list./
12. Do kdy je vedoucí povinen odvádět 8%, 2% + daně. /Do 20.následujícího měsíce.Zřizovatel do konce měsíce./

Příloha 7

Oprávnění k uměleckému vedení souboru lidových hudebníků

ODBOR KULTURY
OKRESNÍHO NÁRODNÍHO VÝBORU V CHEBU

vydává na doporučení zkušební komise a okresního poradního sboru pro hudbu

OPRÁVNĚNÍ č.

K UMĚLECKÉMU VEDENÍ
SOUBORU LIDOVÝCH HUDEBNÍKŮ

Jméno a příjmení

Datum a místo narození

Bytem v

Toto oprávnění bylo získáno po úspěšně provedené zkoušce
teoretické i praktické dne v

Jmenovaný získal základní předpoklady k úspěšnému plnění
funkce uměleckého vedoucího souboru lidových hudebníků
a je povinen prohlubovat svoje odborné znalosti. Oprávnění
platí po dobu 3 let a obnovuje se provedením kontrolní
zkoušky.

Oprávnění bylo vydáno dne

.....
podpis předsedy OPS

.....
vedoucí odboru kultury

.....
předseda zkušební komise

Příloha 8

Program porady na 3. odboru X. správy SNB 27. října 1983

s. Šubrt
- příloha předkládá
český NSP a předčítá
i materiály

X. správa SNB
3. odbor

ke č.j. VA 001314/3-83/13

Praha dne 26. 9. 1983

KISNE TAJNE

PROGRAM

porady na 3. odboru X. 'S-SNB náčelníků 2. odborů S-StB ČSSR

8.30 - 8.45 - zahájení
náčelník 3. odboru X. S-SNB
/zástupce náčelníka X. S-SNB/

8.45 - 11.00 - informace o operativní situaci v pro-
blematice 3. odboru
s. pplk. LAGRON Miroslav
s. kpt. RSDr. KUBÍČEK Václav
s. kpt. HNÍDEK František

11.00 - 11.15 - přestávka

11.15 - 12.00 - vystoupení náčelníků oddělení 2. odborů
S-StB ČSSR s vlastními doklady

12.00 - 13.00 - oběd

13.00 - 15.00 - pokračování ve vystoupení jednotlivých
náčelníků oddělení 2. odborů S-StB

15.00 - 15.15 - přestávka

15.15 - 15.45 - zodpovězení dotazů
s. plk. ŠUBRT Václav

15.45 - 16.15 - závěry z porady a zhodnocení
s. plk. ŠUBRT Václav

Zrušen státní utajení (základní zákon) dne 1.1.2005 podle zák. č. 47/2005 Sb.

Příloha 9

Titulní strana samizdatu *The 10 Years Flexi-Disc* z roku 1987

Příloha 10

Povolovací řízení burz knih a gramofonových desek

MINISTERSTVO KULTURY ČSR

Čís. 5 975/85-III/2

Vážený soudruh
Dr. Josef V i k t o r a
vedoucí odboru kultury KNV

Škroupova 18
305 55 P l z e ň

*Pro oprav. d. p. kn. 102
s obsahem jemu se týká
- příkladům a pravidla dopis
72/6 85
V Praze dne 28. května 1985
u státního MK ČSR Hoděn
o stanovisko.*

ZÁPADOČESKÝ KRAJSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR PLZEŇ	Č. dopor.
Dat. 11. VI. 1985	Zpracovatel
Přij. Č. kult/148/85	Lišáček značka

Věc: Povolovací řízení burz knih a gramofonových desek

k Vašemu dopisu čj.: kult/1033/85, kterým žádáte ministerstvo kultury ČSR o sdělení stanoviska k obsahu dopisu odboru kultury národního výboru města Plzně, týkajícího se povolování burz knih a gramofonových desek sděluji, že § 5 odst. 1 zák. č. 94/1949 Sb., umožňuje krajským národním výborům "udělovat oprávnění k rozšiřování neperiodických publikací jen právnickým nebo fyzickým osobám podle dalších ustanovení".

Z uvedeného vyplývá, že povolování burz knih organizovaným jak společenskými organizacemi, - např. SSM, tak hospodářskými organizacemi např. ZPČ průmysl masný v Plzni, které uvádíte, přísluší do kompetence odboru kultury KNV.

Pokud některé organizace organizují burzy knih bez oprávnění uděleného odborem kultury KNV je takováto praxe v rozporu s cit. ustanovením zákona č. 94/1949 Sb.

Podle § 6 zák. č. 94/1949 Sb. má být při udělování oprávnění k rozšiřování neperiodických publikací vždy přihlíženo k místní kulturní a hospodářské potřebě.

Podle stanoviska legislativního a právního odd. MK ČSR lze v čs. praxi připustit veřejné rozšiřování rozmnoženin, které byly

- vydány čs. státním podnikem (vydavatelstvím knih, gramodesek aj.) nebo jinou socialistickou organizací pod státní kontrolou jejich edičních plánů,
- dovezeny hromadně ze zahraničí čs. podnikem zahraničního obchodu pro účely jejich veřejného šíření v tuzemsku.

Příloha 11

Dopis Jana Rampicha prezidentu republiky

Dr. Gustáv Husák
prezident ČSSR
a generální tajemník ÚV KSČ
P R A H A - Hrad

odesílatel:
Jan Rampich
ŽOC Plzeň
Železniční 17
Československá socialistická republika
- 5. VI. 1987
č. -70714 listy 1

Vážený pane prezidente,
chtěli bychom Vás informovat o situaci, která se pro nás stává velmi vážnou.
Jsme mladí lidé, kteří mají rádi hudbu stylu punk i k tomu odpovídající oblečení a vzhled. Díky tomu jsme již po delší čas vystaveni ze strany příslušníků plzeňské VB bezpráví a nezákonné perzekuci. Uznáváme, že ne každému se musí tato hudba a náš vzhled líbit, ale jsme přesvědčeni o tom, že na našem vzhledu a chování není nic, co by mělo vzbuzovat veřejné pohoršení. Ujistujeme Vás, vážený pane prezidente, že neprovádíme nic nezákonného a přesto máme strach chodit po ulici, na zábavy, koncerty a jiné kulturní akce a to jenom z toho důvodu, že příslušníkům VB se náš vzhled nelíbí a tudíž jsme jimi neustále kontrolováni a sledováni. Dodáváme, že bez jakéhokoliv podnětu z naší strany, zkrátka jen proto, že nosíme např. kožené a jeansové bundy různé ozdobené a neobvyklé účesy. Zároveň při těchto kontrolách dochází ze strany příslušníků k nezákonnostem vůči nám. Jsou nám rozřezávány bundy/někdy i dost drahé/, roztrhávána trička, stříhají nás do hola nebo takovým způsobem, že pak nám nezbývá než se do hola ostříhat. A navíc, dosti často jsme od příslušníků VB bezdůvodně bití.
Musíme Vás, vážený pane prezidente upozornit, že těmito perzekucemi může dojít a naneštěstí dochází k tragickým koncům, kdy se prostě tento tlak nedá vydržet a jsme jím vytlačováni až na samý okraj společnosti /psychiatrická léčebna, ale i nápravně výchovný ústav nebo dokonce sebevražda jednoho z nás/. V této situaci ztrácíme víru a naději v právo a lidskou spravedlnost. Tím, že posloucháme hudbu a nosíme oblečení, která se nám líbí, nikdo neprohlašuje, tím méně pak porádek a zákony naší země. Naopak, svým jednáním vůči nám zneužívají příslušníci svého postavení a hrubě a svévolně porušují zákony, na jejichž dodržování by měli právě dbát. Cožpak je zákonné nás bit a ničit naše oblečení?
Vážený pane prezidente, proto se na Vás obracíme, abyste jako náš nejvyšší ústavní činitel dal prostřednictvím příslušných orgánů pokyn k zastavení těchto perzekucí a jejich prošetření a sjednal tak v této věci potřebnou nápravu.
Je také naším přáním, aby k této situaci nedocházelo ani na jiných místech naší republiky.
Chceme žít důstojně a beze strachu a požívat práva jako ostatní občané.
Doufáme, že nás pochopíte.
Plzeň, dne 22.4.1987

Jan Rampich
Železniční 17
Plzeň
Libor Benda
Pavel Hartman
Milos Kellom
Vlastimil Kocian
Robert Kauer
Svatopluk Kratochvíl
Milan Müller
Tomáš Pátek

Karel Křivánek
Pavol Lohar
Pavol Růžička
Sylvan Karbavovic
Oleh Ponomarev
Sveta Yarovskan
Václav Dufau
Zdeněk Hostálek
Petr Blahut

Karolína Kolesová
Křest. 30. III
ATD
Sprengel
Kučera Jan
Miroslav
Tomáš
Jan Trnava
Marek

Příloha 12

Dopis Jana Rampicha na Federální ministerstvo vnitra

Federální ministerstvo vnitra
Obránců míru 85
Praha 7-Holešovice

FEDERÁLNÍ
MINISTERSTVO
VNITRA

Doblo: 19. VI. 1987
K. j.: 14-354/34-84

Sekretariát FMV 3
Doblo: 19. VI. 1987
C. j.: SM-212/34-84
Přílohy: 4

Vážený pane ministře,
chtěli bychom Vás informovat o situaci, která se pro nás stává velmi
15/6
114
žnou.

Jsme mladí lidé, kteří mají rádi hudbu stylu "punk" i k tomu odpovídající
lečení a vzhled. Díky tomu jsme již po delší čas vystaveni ze strany
příslušníků plzeňské VB bezprávi a nezákonné perzekuci.
Náváma, že ne každému se musí tato hudba a náš vzhled líbit, ale jsme
esvědčení o tom, že na našem vzhledu a chování není nic co by mělo vzbuzovat
řejné pohoršení.

lišťujeme Vás, vážený pane ministře, že neprovádíme nic nezákonného, a přesto
me strach chodit po ulici, na zábavy, koncerty a jiné kulturní akce, a to
n z toho důvodu, že příslušníkům VB se náš vzhled nelíbí a tudíž jsme
mi neustále kontrolování a sledování. Dodáváme, že bez jakéhokoliv podnětu
naší strany, jen proto, že nosíme např. kožené bundy různé ozdobené a
obvyklé účesy. Zároveň při těchto kontrolách dochází ze strany příslušníků
nezákonností vůči nám. Jsou nám rozřezávány bundy (někdy dost drahé),
ztrhávána trička, stříhají nás do hola nebo takovým způsobem, že pak nám
zbývá, než se do hola ostříhat a navíc jsme dosti často od příslušníků VB
zdůvodněně bítí.

Musíme Vás, vážený pane ministře upozornit, že těmito perzekucemi
že dojí a naneštěstí dochází k tragickým koncům, kdy se prostě tento
ak nedá vydržet a jsme vytlačováni až na samý okraj společnosti (nápravně
chovný ústav, psychiatrická léčebna nebo dokonce sebevražda jednoho z nás).
této situaci ztrácíme víru a naději v právo a lidskou spravedlnost. Tím,
posloucháme hudbu a nosíme oblečení, které se nám líbí, nikoho neohrožujeme,
m méně pořádek a zákony naší země. Naopak, svým jednáním vůči nám zneužívají
příslušníci VB svého postavení a hrubě a svévolně porušují zákony, na jejichž
držování by měli právě dbát. Cožpak je zákonné nás bít a ničit naše oblečení?

Vážený pane ministře, proto se na Vás obracíme, abyste, jako náš nejvyšší
ředstavitel branné moci, dal prostřednictvím příslušných orgánů pokyn k
stavení těchto perzekucí a jejich prošetření a sjednal tak v této věci
třebnou nápravu. Je také naším přáním, aby k této situaci nedocházelo ani v
ných místech naší republiky.

Chceme žít důstojně a beze strachu a požívat práva jako ostatní občané.
Doufáme, že nás pochopíte.

Plzeň 22, 5, 1987

Jan Rampich
ZOS
Železniční 7
Plzeň

Příloha 13

Spis se stížností Jana Rampicha s poznámkou „Odloženo“

Státní správa Sboru národní bezpečnosti
inspekce národního
SOB 23 Píseň

čvs: MS - 42/IN - 87

Vše : Stížnost Jana Rampicha
na jednání příslušníků MS SNB Píseň vůči příznivcům hnutí Punk Rock

Ukončeno : Odloženo podle § 159/1 tr.ř. dne 3.9.1987

Vyhotoveno : Usnesení o odložení - 1 x oznamovatel
2 x spis
1 x složka

Kontroloval :
[Handwritten signature]

V-1998

Příloha 14

Petice na podporu Jana Rampicha

stros-8

Redakci západočeského deníku Pravda
Redakci časopisu Stros
Redakci časopisu Infoch

ky, občané města Klatovy a okolí, reagujeme tímto na článek otištěný v západočeské Pravdě dne 6.5. 1989 pod názvem "JEDEN Z NICH".
Nejde nám ani tak o jeho obsah /každý má právo vyjádřit svůj názor ať už je jakýkoliv/, ale spíše o to, že občan, který je zde nupadán nemá možnost se přiměřeným způsobem bránit.
Dále nás zaráží fakt, že tato kampaň proti mladému člověku /kterého většina z nás zná osobně/ se odehrává v době, kdy i samotný deník Pravda otiskuje texty o přestavbě, glasnosti atd. Článek totiž vypadá, jako by byl napsán v letech hluboké stagnace, jak se dnes nazývá období 70. let.

ŽÁDÁME PROTO REDAKCI ZÁPADOČESKÉHO DENÍKU PRAVDA I

Umožněte Janu Rampichovi veřejně polemizovat s autorem či autory /nikdo není podepsán/ o pomlouvačném článku.

V opačném případě budeme nuceni brát slova jako přestavba, nové myšlení, dialog, glasnost na stránkách vašeho deníku jako vřchol pokrytectví.

Na vědomí předseda vlády ČSSR

Václav Žufan	dělník	František Vlach	dělník
Milan Formánek	dělník	Petr Schlegl	dělník
Zdeněk Vachtl	dělník	Alena Honzíkova	dělnice
Jiří Prefanec	dělník	Jaroslav Majer	Dělník
Zdeněk Vostárek	Dělník	Bohuslav Bárta	Dělník
Petra Hájková	dělnice	Milan Novák	dělník
Petr Blahník	dělník	František Dostál	dělník
Jiří Katějka	dělník	Petr Peleška	dělník
Martin Freml	dělník	Jarda Demok	dělník
Josef Šmolík	dělník	Bauer	dělník
Josef Jakl	dělník	Rostislav Čattler	zámečník
Petr Weinfurter	zámečník	Vojtěch Manas	dělník
Jiří Lis	zámečník	Rostislav Hais	zámečník
Pavel Čemus	dělník	Polák	truhlář
Mayer	elektrikář	Javorský	soustružník
Jiřík	brusič	Jonáš	zedník
Josef Toman	truhlář	David Opatrný	student
Josef Šefl	dělník	Ota Svátek	dělník
Stanislav Gshwengnar	technik	Jaroslav Vitek	konstruktér
Lubomír Safra	tesař	Ludvík Doležal	zámečník
Milan Bouček	dělník	Miroslav Hurajt	dělník
Pavla Rašková	dělnice	Lada Rambausková	dělnice
Radmila Jirkovská	dělnice	Lubomír Böhm	dělník
Lešňanský Josef	dělník	ing. Jiří Čada	hlídač
Zbyněk Pouliček	dělník	Vendula Mayerová	dělnice
Dušan Šrámek	korekter		

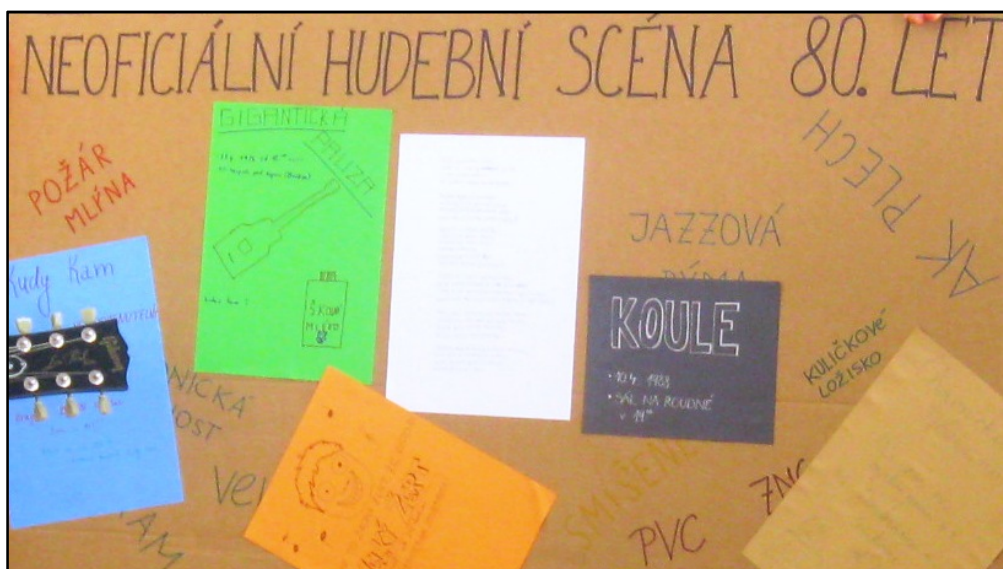
Za pravost podpisů ručí:

Václav Žufan Na Plzeňce 4 Smíchov
Praha 5 , 150 00

Kaldinova 433
Klatovy 2 , 339 01

Příloha 15

Koláž studentských prací

Příloha 16

Ukázka z výukové prezentace v programu Powerpoint

Inspirace pro nové kapely

- západoněmecká televize (pořad Rockpalast)
- zahraniční rádia (Svobodná Evropa, Londýn)
- nepovolené burzy se zahraničními deskami

Neoficiální hudební scéna

- Kapely, které neměly svého zřizovatele a neměly absolvovanou přehrávku
- „nevešly“ se do vymezeného rámce
- vystupovaly často tajně, koncerty byly mnohdy rušeny, v krajních případech rozháněny VB
- vystoupení inzerována například jako soukromé oslavy

ZASTÁVKA MILEČ

- Skupina toho příliš nenahrála, dvakrát si stříhla vystoupení před svými oblíbenými Bon Pari a v září 1984 měla derniéru na punkové svatbě ve Slunečné u České Lípy.
- nahrávka: „Zzzzzzz Mmmmmmm“.

